

MESERIAŞUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE MUNKAADÓK LAPJA

Erődy és Bónaig kis- és középiparosainak hetilapja. — Az Ipartestületek Szövetsége, az aradi Iparos Ország, az Ipari Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek Szövetsége és a Timişoara-i Vendéglősök és Kávésók Ipartestülete hivatalos lapja. Egyesülve a Timişoara-i „As Iparos”-sal és a „Fodrás Ujság”-gal.

„Tiszteld a tisztas
ipart!”

Urgia fiscală

Dela comisiile de impunere la comisiile de apel. Cum s'au calculat impozitele.

Comisiile de impunere şi-au terminat aproape lucrările. Urmează să se fixeze acum termenele de apel.

Impunerile de anul acesta, au avut o mare importanţă, mai ales pentru micii industriaşi şi comercianţi, cari sunt clasificaţi la patenta fixă. Expirând primii trei ani dela punerea în aplicare a patentei fixe, toţi aceşti industriaşi au trebuit să vie înaintea comisiunilor de impunere pentru o nouă clasificare.

Rezultatele impunerilor sunt dezastruoase. Toţi cei cari au fost impuşi la patenta fixă, au fost trecuţi într-o clasă superioară.

Se observă o tendinţă generală de sporire a impozitelor. Cu toate actele ce s'au prezentat şi cu toate documentele doveditoare, clasificarea s'a făcut, aşa cum au vrut organele fiscalului. S'au petrecut scene impresionante în faţa comisiilor, dar delegaţii fiscalului, au fost foarte dârji. Răspunsul era stereotip: du-te liniştit acasă şi vei primi procesul verbal. Acesta a venit, însă cu o impunere urcată.

Evident, contribuabilii au calea apelului. Din nefericire, însă cunoscăm prea bine ce înseamnă a te judeca cu fiscalul în apel. Din punct de vedere practic, acesta este egal cu nimic. Pentru industriaşi este o pierdere de timp şi numai în cazuri excepţionale o reducere a impozitelor.

Se pune întrebarea: în timpurile de azi, când este bine ştiut că toţi industriaşii o duc foarte greu, cum s'a putut proceda la sporirea impozitelor?

Proprietarii au redus chiriile prăvăliilor, tocmai din cauza greutăţilor cu care se luptă comerţul. Fiscalul nu vrea să ştie de nimic.

Indiferent el aruncă pe spatele industriei şi comerţului, noui urcări de impozite.

Trebuie ştiut că deverul comerţului a scăzut mult faţă de anul trecut, în toate ramurile, deşi preţurile s'a urcat. La alimente scăderea este peste 30 la sută faţă de anul trecut. La textile este de peste 40 la sută.

Impunerile s'au făcut prin comparaţie la aceeaşi ramură şi în aceeaşi stradă. Am putea să dăm câteva exemple.

Frizerii cari au plătit până acum 24.000 lei, fiind în clasa zece patenta fixă, au fost impuşi la 48.000 lei. Prăvăliile alimentare, băcăniile mici, cari erau până acum în clasa şasea, au fost trecute în clasa nouă. Micii industriaşi, pantofarii, au fost impuşi în clasa 9 şi 10, deşi erau până acum în clasa 5 sau 6.

Birourile de comision, cari plăteau până acum 90.000 lei, au fost impuse la 180.000 lei. Şi aşa mai departe.

Vor putea suporta aceşti contribuabili, impozite atât de urcate?

Trăindu-se seama şi de impozitele indirecte cari şi ele au fost atât de mult sporite, putem spune că anul fiscal 1935—1936, pune la o grea încercare pe contribuabili.

Csak 300 lei értékű idegen valuta hozható be az országba

Megállapították, hogy a külföldről jövő utasok nagymennyiségű idegen valutát hoznak az országba, amit a fekete tőzsdén magas árfolyamon adnak el, a pénzügyminisztérium a Banca Nationala vezetőségével együttesen elhatározta, hogy a jövőben a külföldről jövő személyenként csak 300 lei értékű idegen valutát hozhatnak magukkal.

Nem látszik meg a gazdasági krízis az Aradi Iparosok Hitel- szövetkezete idei félévi mérlegén

Ma is közel harminchatmillió leit tesz ki a mérleg végösszege. A szövetkezet részjegytőkéje és tartalékalapja meghaladja a nyolcmillió leit. Közel 18 millió lei szerepel az intézet váltótárcájában és 18 millió folyószámlán.

A szerény keretből kibontakozott iparosbank a főtámasza Arad iparosságának

Írta: REINHART GYULA.

A szövetkezeti nap megünneplése a világ összes szövetkezeteire kötelező és ehhez képest minden szövetkezet alkot ezen a napon valami maradandót, vagy kezdeményez valami akciót a szövetkezeti eszmájáért.

Terjeszteni a szövetkezeti eszmét, megerősíteni a hitben azokat, akik már felelősködtek a szövetkezetekre, kitartásra bírni a csüggedőket és haladásra serkenteni azokat, kik elernyedtek vagy közömbösek lettek — ez a feladat! Csak úgy lehet új tagokat toborozni, ha a szövetkezet erős táborban, szoros együttműködésben képes magával ragadni, beolvasztani és meg is tartani azokat, akik bizalommal állanak be új harcosokként, hogy áldozatkész munkájukkal fejlesszék hatalmassá a szövetkezeteket, amelyek egyedül hivatottak arra, hogy újjáalakítsák a csődöt mondott kapitalista rendszert.

Az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete immár harminchat éve küzd egy jobb jövő eléréseért és éppen a legsúlyosabb időkben tett megfizethetetlen szolgálatokat Arad iparostársadalmának. Törmörülünk továbbra is hitelszövetkezetünk körül, erősítsük azt a saját érdekünkben, mert csak így lesz képes hathatós támogatásban részesíteni azokat, akik bizalommal és megértéssel szegődtek táborába.

Bár a bankokról szóló törvény a szövetkezetekre nem vonatkozik, mégis szükségesnek tartja az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete, már nagyszámú tagjaira való tekintettel is, hogy tájékoztatást adjon az elmúlt félesztendő munkásságáról. Erre annál is inkább szükség van, hogy a tagok és a vezetőség között fennálló bizalom és jóviszony megerősíttessék.

Az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetének 1935-ös első féléve, a gazdasági válság ellenére, eredményes volt és az évek óta megszokott keretek között mozgott. Az igazgatóság munkája főleg arra irányult, hogy tagjai jogos hitel igényeit kielégítse. Ez az alábbi adatokból is kitűnik:

Üzletrész-tőkéje a szövetkezetnek 1934 év végén 5.628.554 lei volt, 1935 év első felében befizetett 276.300 lei, míg visszafizettünk ugyanannyi idő alatt 123.369 leit. Maradt tehát 5.781.488 lei, így a szaporulat 152.934 lei.

Üzletrész-leltárszámlánkon 1934 december 31-én 745.795 lei volt. Átíratott ezen számlára 1935 első hat hónapjában 35.888 lei. Kifizetve lett 68.875 lei, úgyhogy az álladék 1935 június 30-án 712.808 lei, tehát kevesebb 32.987 leit.

Tartalékalapja a szövetkezetnek 1934 év vé-

gén 1.073.588 lei volt, amely a múlt évi nyereségből 51.709 leiel dotáltatott. Így tehát a mai álladék 1.125.297 leiel szerepel a félévi zárlatban.

Kétes követelések és konverziós tételek tartalékalapja a múlt év végén 580.000 lei volt, amelyhez hozzájött 1.838 lei. Így az összesen kitett 581.838 leit. Ebből felhasználított leírásokra 166.538 lei. Maradt tehát 415.300 lei.

Ezek szerint a szövetkezet részjegytőkéje és tartalékalapja 8.034.893 leit tesz ki. A múlt évi álladékkal szemben tehát 6.936 lei emelkedés mutatkozik.

Pénzkészlete a szövetkezetnek a múlt év végén 1.301.741 lei volt. Befolyt az év első hat hónapjában 84.110.229 lei. Kifizetett 83.888.110 lei. Maradt így a pénztárban 1.523.860 lei. A félévi pénztári forgalom 169.300.030 leit tett ki.

A váltó-tárcánkban 17.722.286 lei értékű váltó volt az 1934 évi mérlegszámlán. Leszámitoltunk 52.335.982 lei értékű váltót, ami kitett együtt 70.058.268 leit. Ebből befolyt 52.678.697 lei. Maradt tehát a tárcában 1935 év június 30-án 17.379.571 lei értékű váltó. Apadás: 342.715 lei.

Folyószámla-adósok tartoztak az év végén 18.195.024 leiel. Folyósítottunk új hitelt 5.396.094 lei összegben. Ez együttesen 23.591.118 leit tett ki. Visszafizettek erre 7.363.487 leit. Így a folyószámla-adósok álladéka ma 16.227.631 lei. Apadt tehát 1.967.393 lejjel.

A betétek álladéka az 1934. évi mérleg szerint 27.803.051 lei volt. Befolyt az év első felében 18.638.603 lei. Kifizettünk betéteket 20.035.265 lei összegben. Így maradt betétösszámlán 26.451.389 lei. Ez a számla tehát 1.351.862 lejjel fogyott.

Visszleszámitolási hitelt most is igénybe kellett vennünk. A múlt év végén visszleszámitolt váltó-állományunk 1.287.185 lei összegű volt. Ehhez hozzájött 3.362.025 lei összegű váltó. Visszaváltottunk 3.474.098 leit. Maradt június végén 675.112 lei értékű váltónk visszleszámitolva.

Azáltal, hogy a leszámítolási kamatlábat leszámították, kamatjövödelmeink is apadtak és ezt megtakarítások által igyekeztünk ellensúlyozni.

Kamat- és jutalék-bevételünk 1.283.195 leit tett ki 1935 év első felében, míg a költségek összege 938.489 lei.

A mérleg végösszege a múlt év végén 37.894.095 leit tett ki. Most ez leszálott 35.948.922 leire. Tehát kevesebb 1.900.173 leiel. A félévi összeforgalom 491.439.976 lei a nyersmérleg tanúsága szerint.

Milyen okmányokat kötelesek magukkal vinni az egyik városból más városba költöző lakosok

A belügyminisztérium rendeletet adott ki, amelyben felhívja a városok lakóit, hogy amíg egyik városból a másik városba költöznek át, a következő okmányokat vigyék magukkal:

Először köteles az elköltözés helyén a nyilvántartási hivatalból magát kijelenteni, mely alkalommal egy szabályszerűen kiállított kijelentő lapot kap, amit meg kell őrizni és új lakhelyén a nyilvántartási hivatalnak bemutatni. Továbbá szükséges a volt lakóhelyének tanácsa által kiállított erkölcsi bizonyítvány, születési, vagy házassági bizonyítvány, katonai lívret, láttamozva a legutolsó szemle alkalmával és két darab, fedetlen fővel készült tiszta fénykép.

Ezen iratokkal felszerelve kell jelentkezni új lakóhelyén. Ezen okmányok nélkül az ország egyetlen helységében sem lehet jelentkezni, illetve nyilvántartásba nem veszik. A kellemetlenségek és költségek elkerülése végett, ajánlatos, hogy ezeket a rendelkezéseket betartsák mindazok, akik az ország egyik helységéből a másikba kívánnak költözni.

LEGALABB NE ÉN...

A dús gazdag, de rémesen fősvény öreg bankvezérhez kétségbeesett ábrázattal beállt az unokabocsa, hogy segítsen rajta:

— Be kell iratkoznom az egyetemre, nincs tandíjam, nincs tankönyvekre pénzem, nincs lakásra pénzem, ha nem kapok tízezer leit, elvagyok veszve.

A nagybácsi végighallgatja, belátja, hogy a gyermeknek igaza van, még a veríték is kiült a homlokán a gondolatra, hogy ilyen sok pénzt kell kiadnia, végül hosszú gondolkodás után így szól:

— Belátom, hogy a pénzre szükséged van. Meg is kapod. Nesze, itt van a kasszám kulcsa, vegyél ki magadnak tízezer leit. Ha már olyan rengeteg pénz elmegy abból a kasszából, legalább ne nekem kelljen kifizetni.

Prémiumot kapnak a betegséggel küzdő-ellenőrök

A betegséggel küzdő pénztár a háztartási alkalmazottak bejelentése ellenőrzésének fokozására az ellenőröknek minden fölött jegyzőkönyv után, amelyben a munkáltató mulasztását tüntetik fel, prémiumot ad. A fölött jegyzőkönyvek alapján a kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatója röjja ki a büntetést, melyeknek megállapítása előtt a munkáltató meghallgatandó. Az igazgató által kiírt büntetés ellen felelősséget helye nincs.

Nem volt határozatképes a timisoarai ipartestület közgyűlése

A timisoarai ipartestület vasárnap délelőttre tűzte ki rendkívüli közgyűlését, amelynek napirendjén egyetlen pont, az új vezetőség megválasztása szerepelt. Schaeffer Fülöp, a városi iparkapcsolat megbízottja, délelőtt tíz órakor nyitotta meg a közgyűlést, amelyen azonban csak negyvenegy tag jelent meg. Ennek alapján Schaeffer Fülöp megállapította, hogy a közgyűlés nem határozatképes és azt július 28-ra halasztotta. Ezen napon a megjelentek számára való tekintet nélkül megtartják a közgyűlést.

SZEGÉNY FIU...

Köln nagyobb csomaggal érkezik este haza. — Mit vásároltál már megint össze? — kérdezi Kohné.

— Az egyik barátom — jelszi Kohn — teljesen tönkrement és mindenét eladja. Én például vettem tőle husz lence magyart.

Kibontja a csomagot, a felesége elé teszi az egyik darab alsóneműt és így szól:

— Finom anyag, mi?

Kohné alaposan megnézi a battiszt-fredaiót, után sóhajtozva mondja:

— Szegény Grien...

Visszatér a lokni és a hamis haj divatja...

— Tanulmányut a készülő új hajviselet kulisszái mögött —

A világ figarói ismét készülnek valamire. Antoine mester napokra bezárkózott titkos szalonjába, berendelt néhány szőke s barna lányt, öszszekuszálta a hajukat, majd ismét kifésülte; nyisszantott rajta egyet-kettőt, sőt mint értesülünk, es alkalommal — idegen haját is kombinált hozzá s miután mind e műveletekkel elkészült, kiálította a világba: *íme, itt az új hajviselet.*

Körséta a pesti fodrászüzletekben

A szőke és vörös kreációkat Párisban lefotografálták, sokszorosították és néhány nap múlva Stockholmban, amikor Petersen ur bent reggel a kis fodrászüzletbe, kinyitotta a francia szaklapokat és így kiáltott fel:

— Jöjjen csak ide, Greta kisasszony. Halatlan, ismét: *lokni és póthaj a divat.*

Körülbelül így fogadták mindenfelé. Az első megdöbbenés megnyilvánulásai megszűntek, fajta és temperamentum szerint:

Budapecsten így fogadták:

Előkelő belvárosi fodrászüzlet, délelőtt tizenegy óra. Sokan vannak. A hölgyek nagy fémedényekbe hajtják a fejüket, fiatal fodrászsegédek időnként szappannal pacsokolnak öngyűsége bubi-fára. Kölni illat van és szörnyű meleg. A tulajdonossal beszélgetünk:

— Igaz kérem, — mondja — megint divat lesz a lokni. Mi már készítjük is.

Mutatja.

— Tetszik látni, ezt így fektüzzük a hajra, néhány hajtüvel odaerősítjük, elől kisütünk néhány frufut és kész a frizura.

— Istenem, „hajtű”, „frizura”... emlékek kedves, de valóságnak? Mi alig tudjuk elképzelni Susanne Lenglet, a teniszbajnoknőt vagy Amy Mollison, a pilótanőt, félkilós loknikkal a fején. De még „Mancit” sem reggel a köruton, irodábamenet. Léven azonban — divatról szó, az ember suhasem tudhatja egészen biztosan.

Kis külteki üzletbe mentünk be a Váci-uton. Ez női és egyben férfifodrász is... Kissé konyha, kissé kaszinó is. A tulajdonos spirituszfőzőn melegíti az ebédjét, a szomszéd üzletből ájtott a tulajdonos s most az olasz-abesszin konfliktust tárgyalják szappan- és sirituszszag mellett. Véndég nincs. Megkérdezzük a dushaju tulajdonost, tud-e már az új hajviseletről.

— Hát kérem, tudni tudok, de erre mifelénk ugyse fogja azt viselni senki. Errefelé még sok évig a rövid haj lesz a divat, mert mifelénk sokkal tovább viselték a kontyot, mint az uriaszo-

nyok. A mi vendégeink között sok az úgynevezett „gyárilány”. Ezek közül még nem is olyan régen egyik-másik azzal jött be: „Na, levágattam a hajam, igaz, hogy kaptam a muttertől egy pofont, de megérte.” Hát tetszik látni, nálunk nem lehet loknidivatról beszélni.

„Hozd ide a loknit, Klári”...

Kíváncsiak voltunk, vajjon mit szólnak a hölgyek az új divathoz.

Az Új-Lipótváros egyik modern bérházának lakásába kopogtatunk be. Egyszobás garzónlakás, kevés butorral, sok párnával és egyéni időszámítással: itt ugyanis délben van reggel. Öngyűsége most nyitja ki kék szemét és cigarettára gyújt.

— Mit szól az új loknidivathoz? Hallotta, hogy ismét hamis haját fognak viselni a hölgyek? — kérdezzük.

— Nem hallottam — vallja meg őszintén —, de ha fognak, én is fogok. Nekem egyébként a masamód is mondta, meg a fodrász is mondta, minden jól áll...

Elhittük neki és továbbálltunk.

A polgári lakás ebédlőjében, mama, papa és tizenöt éves leány éppen az asztalnál ül. A mama negyven év körüli molett asszony. Időnként kimegy a levesért, a husért, a konyhába. Nem „hozzátják a kosztot”, a tűzhely meleg, peccsenye szag van az előszobában.

— Mit szól az új hajviselet divatjához? — tesszük fel a kérdést.

— Mi lesz az új hajviselet? — kérdezi szerényen. Helyette a lánya felel.

— Lokni, hamis haj, nem tudod mama...

— Jaj Istenem, lokni, — mondja a fekete-haju asszony és szinte elérzékenyülten mosolyog. — Lokniban esküdtem, a mama csináltatta egy belvárosi fodrásznál. En örülök a lokni divatnak, hát csak szebb, mint ez a „hajtalanság”. Nekem még meg is van a fiókomban. „Hozd ide a loknim, Klári...”

Szép, fekete, dus lokni, egymásba fűzve. Kissé áporodott szaga, de a mama szeretettel simogatja. Leérünk az uccára. Ezt gondoljuk:

Ki tudja, ez a buta kis lokni nem indít-e el egy áramlatot; talán ismét becsenget reggel az ajtón a „frizurné”, a hivatalban felemelék a papa fizetését és a második emelet 4-ben Kovácsék májusban nagyobb lakásba költöznek...

Egyelőre egy biztos: ismét divat a hamis haj, a lokni...

Ipolyi Magda.

3500 lej a kezdő iparos iparendelvénye.

A mesterségét megtanult iparos önállósításának kezdetén hatalmas kiadásokkal találja szembe magát, amikor az ipara gyakorlásához szükséges iparendelvényt kíváltja.

A munkásbiztosítóhoz, a városi tanácshoz, az iparkamarához kell nagyobb összegű illetékeket fizetni. Ezeket és a bizonyítványok költségein kívül működési engedélyt kell kérni a vármegyei főorvosi hivataltól is. Ennek bélyegköltése magában 600 lei. A város által kiadandó engedély szintén 660 lei bélyeg alá esik. Más természetű kiszállások, vélemények, stb. díja is jelentékeny, úgy, hogy egy kezdő iparos iparendelvény iránti kérésének költségei 3500 leit tesznek ki. Ez akkora összeg, hogy azt az iparfejlesztés érdekében főkéntlenül redukálni kellene.

EGY DREYFUSS-VICC.

Dreyfuss halála alkalmával a francia lapok különböző anekdotákat elevenítenek fel a nagy per idejéből.

Igy többek között Dreyfuss elítélése után egy dús gazdag zsidó bankár férjhez akarta adni leányát és a kérőnek így ajánlotta be a hajadont:

— Uram, az én Rebeka leányom szép, mint Vénusz; gazdag, mint Krészus és ártatlan, mint Dreyfuss...

RULETT-LEGENDA.

A hölgy tanácsotlanul ült a rulett-asztalnál. Nem tudta, hova helyezze el tétjét. Végül a háta mögött álló idegen urhoz fordult tanácsért.

— En azt ajánlanám, — mondta az ur, — hogy rakja meg évei számát.

A hölgy föltette tétjét a 31-re. Perdült a golyó és megállt a harmincon.

— Látja, — szól szemrehányóan az idegen —, miért nem fogadta meg a tanácsomat?

Izzólámpagyár felállítására kapott engedélyt a Petrosani R. T.

A Petrosani S. A. R. pt. Exploatarea Mineiilor de Cărbuni szénbányavállalat izzólámpagyár felállítását tervezi. A felállítandó izzólámpagyár részére már két évvel ezelőtt megkapta az iparpártolási törvény kedvezményeit. Amint most értesülünk, az ipari investíciós bizottság egyik legutóbbi ülésén kedvezően véleményezte az izzólámpagyár felállítását azzal az indoklással, hogy izzólámpaimportunk az utóbbi két évben jelentősen emelkedett. Így 1938-ban 563,320.000 lei értékű, 1934-ben pedig 685,750.000 lei értékű izzólámpát importáltunk.

Az izzólámpagyár felállításának terve, hír szerint, annyira előrehaladott stádiumban van, hogy a Petrosani a szükséges ütegburák szállítására a dicioanmartini fuvottüveggyárral már egyezményt is kötött.

A sghisoarai Iparos-kongresszus.

Az aradi ipari szindikátusok elnökei közös értekezleten tanulmányozzák a kézműves kamarák felállításáról szóló törvényjavaslatot

A betegsegélyző autonómiája és a kézműves kamarák felállítása mellett foglalt állást a sghisoarai kongresszus.

Országos iparos-bank terve a kongresszus napirendjén

Az aradeai, bánáti és bucovinai kisiparosok nagyszabású kongresszust rendeztek Sighisoarán. A kongresszus a városháza nagytermében folyt le és azon több, mint háromszáz kisiparos vett részt. A megjelenteket román nyelven Ateleanu Bazil, német nyelven Volkend György, magyar nyelven pedig Laczkovics Albert üdvözölte. A munkaügyi minisztérium képviselőjében a kongresszuson Calciurescu vezérfelügyelő, a munkásbiztosító pénztár részéről pedig Walter vezérfelügyelő, míg az országos kisiparos szövetség részéről annak elnöke, Alexandru Samoil jelent meg. A vendégeket Sighisoara városa nevében A. Mosora polgármester üdvözölte.

A Gewerbebund nevében dr. Hutt, a magyar iparosok részéről Laczkovics Albert, míg a szász kisiparosok képviselőjében Volkend György kijelentették, hogy csatlakoznak a román kisiparossághoz azon küzdelméhez, amely ennek a tisztas társadalmi rétegnek felemelését célozza.

Autonom betegsegélyzőt!

A tárgysorozat első pontja a társadalombiztosítás kérdése volt. Ezt a kérdés-komplexumot Laczkovics Albert adta elő, aki részletesen ismertette a kisiparosság tarthatatlan helyzetét. A kérdéshez Coroban Stefan aradi delegátus, majd pedig Kocsis László és Lévai Béla satumarei és Cisibea Toma sibiui iparosok szóltak hozzá. Végül is a kongresszus elhatározta, hogy

emlékiratban kéri az illetékes fórumokat, hogy ezt a fontos intézményt vegyék ki az állami kezelés alól, továbbá, szüntessék meg a kisiparos kötelező tagságát és csak akkor kerüljön be a munkásbiztosító pénztár tagjai sorába, ha akar.

Az adó...

Ateleanu Bazil nagy beszédben ismertette az adóval kapcsolatos problémákat. Vázolta a kisiparosság szegénységét és elpanaszolta, hogy az adókövetéseknél semminemű kiméletben nem részesül. A kongresszus azt kérte, hogy

ezentúl az adókövető bizottságokban a pénzügyi tisztviselő mellett a kisiparosság is helyet foglalhasson,

mert csak így lehet a kisiparosérdekeket megvédeni. Ezenkívül a kongresszus határozatilag kimondta, hogy

a kisiparosság összes adóhátralékának 1935. április 1-ig bezárólag elengedését kéri.

Samoil szenátor az ipartörvényről beszélt. A kongresszus Samoil előadásának meghallgatása után a kontárok ellen foglalt állást és kérte szí-

goru megbüntetésüket. Amennyiben pedig a büntetés a kontárokon nem lenne behajtható, ezt azok fizessék meg, akik a kontárokkal dolgoztak.

Kézműves kamarákat kér az ország iparossága

Cisibea sibiui delegátus a munkakamarai törvényről tartott előadást. Ezzel kapcsolatban Samoil szenátor megemlítette, hogy annak idején,

amikor még Teodorescu mérnök volt a kereskedelemügyi miniszter, az ő utasítására készítették el az ipartörvény javaslatát, amely egyben a kézműves kamarák felállításáról is intézkedik.

Feltárta sérelmeit Pop Valer igazságügyminiszter előtt Satumare iparossága

A közüzemek versenye az igazságtalan adókövetések, a munkakamarával és a betegsegélyzővel kapcsolatos panaszok Kocsis László ipartestületi elnök emlékiratában.

Hatályon kívül helyezte a miniszter Satumaren a borbélyok és fűszerkereskedők új záróját

Pop Valer igazságügyminiszter Cancion földművelésügyi alminiszter társaságában Satumaren járt és ez alkalommal fogadta a satu-marei iparosok küldöttségét is, amelyet Kocsis László ipartestületi elnök vezetett. Kocsis László memorandumot nyújtott át a miniszternek, majd pedig a következőket mondotta:

— Miniszter ur, a satu-marei iparosság képviselőjében járunk ide és azt kérjük, kegyeskedjék odahatni, hogy tenger sérelmünket végre valahára orvosolják az illetékes tényezők. Elsősorban is az adósérelmekről kívánok beszélni. A satu-marei iparosság teherbírását messze meghaladta már a kivetett adók nagy tömege és aránytalan nagysága.

Azt kérjük, hogy a kivetéseket a kereseti lehetőségekhez alkalmazzák, a régi, igazságtalan adókövetés alapján fennálló hátralékokat töröljék és az új adókat az iparosok és kereskedők bevonásával, nem pedig a kincstári ellenőr bemondata alapján állapítsák meg,

mert a kincstári ellenőr nem ismeri az egyes iparosok adófizető-képességét.

A miniszter ekkor félbeszakította Kocsis László beszédét és utasította Tomaziu kabinetfőnököt, hogy a satu-marei pénzügyigazgatóságtól kérjen az adókövetésekről sürgős jelentést.

Kocsis László ezután így folytatta beszédét: — A második nagy sérelmünk

az állami és városi közüzemek konkurenciája.

A helybeli faipariskola minden butor- és épületmunkát áron alul vállal az adót fizető iparosok elől, a városi üzemek mindent házikészítésben dolgoztatnak, a fogházak hasonlóan konkurrens működést fejtenek ki. Az iparos képtelen megkeresni az adóját, hol van akkor a mindennapi kenyere? Nem hihetjük, hogy a kormány mesterségesen hagyná kipusztítani adófizetőit?

Munkakamara és betegsegélyző

— Méltóztatnék odahatni, hogy a kisiparosok is kaphassanak kölcsönöket épügy, mint ahogy ezt a múltban a nagyipar is megkapta. A meglévő munkakamarai törvény s különösen a betegsegélyzői törvény egyenesen ellentétes a kisiparosok

Ezt a javaslatot magával hozta és a delegátusok között szétosztja tanulmányozás végett.

A törvényjavaslat egy példányát az aradi delegáció is megkapta és Coroban Stefan a közeli napokban értekezletre hívja össze az aradi ipari szindikátusok elnökeit a törvényjavaslat tanulmányozása és véleményezése végett. A sghisoarai kongresszus egyébként egyhanguan a kézműves kamarák mellett foglalt állást.

Országos iparos-bank

A napirenden szerepelt a kisiparosság hitelproblémáinak kérdése is. Ateleanu Bazil ennek megoldását úgy képzeli el, hogy a jegybank minden egyes fiókja mellett külön osztályt állítsanak fel, amely olcsó hiteleket folyósítana a kisiparosságnak. Samoil szenátor ezzel szemben sokkal egészségesebb tervet ajánlott és pedig azt, hogy

a Banca Nationala támogatásával országos kisiparos-bankot létesítsenek.

A kongresszus végül is határozatilag mondotta ki, hogy energikus mozgalmat indít ennek a kisiparosbanknak felállítására érdekében. A konverziós kérdéseket Laczkovics Albert ismertette. Elhatározta a kongresszus azt is, hogy a legközelebbi választáson önálló kisiparos képviselőt fog jelölni, aki Szabó Bénivel, a Magyar Párt iparos képviselőjével együtt képviselje az iparosságot. A kongresszust kétszáz teritékes bankett zárta le.

nak. A kisiparos csak egy heti befizetés után élvezheti a betegsegélyző aszpirin-kuráját, ami a munkásokkal szemben kissé furcsa szituáció. Valahogy úgy kellene módosítani ezt a törvényt, hogy

csak az a kisiparos legyen tagja a betegsegélyzőnek, aki akar.

A munkakamara pedig nyíltan munkásérdekeket szolgál, ott a kisiparosoknak nincs mit keresni, mert ellentétesek az érdekek. A kisiparosokat mentse fel a munkakamarai tagságtól és helyezze vissza a kereskedelmi és iparkamarába!

Pop Valer miniszter válaszában kijelentette, hogy

megérti az iparosok helyzetét és a kormánynak gondja is lesz arra, hogy az országnak ez az értékes rétege megtalálja boldogulását. Ami pedig az adósérelmeket illeti, kijelentette, hogy ebben az ügyben még Satu-Maren való tartózkodása alatt felvilágosítást kér a pénzügyigazgatótól.

Végül a küldöttség még három memorandumot adott át. Az egyikben a pékek a faipariskola pékműhelyének, a másikban a cipészek a fogház cipésműhelyének, a harmadikban az elektrotechnikusok a városi villamosmű magánmunka-osztályának kontárkodása ellen tiltakoznak. Az utóbbiak

különösen azt sérelmezik, hogy a villamosmű tiz havi részletre készít szerelési munkákat, már pedig ezzel az iparosok nem tudnak konkurrálni.

A miniszter egyébként teljesítette a satu-marei borbély-iparosok és a fűszerkereskedők azon kívánságát, hogy a jelenlegi záróra helyettesek hatályon kívül. Tisca Emil kereskedelmi és iparkamarai elnök meghallgatása után ugyanis Pop Valer miniszter közölte Pausan rendőrkészlettel, hogy Satu-Maren a borbélyműhelyekre és a fűszerkereskedésekre vonatkoztatva visszaállítja a régi zárórarendszert.

ELŐRELÁTÓ

Kohn és Grün üzlettársak, együtt szoktak a vásárokat járni. Egy alkalommal Kohn beteg lett és Kohné indul el Grünnel a vásárra.

Utközben, hogy-hogynem, Grün és Kohné nagyon összebarátkoznak és észre sem veszik, egyszerre csak Kohn meg van csalva.

Borzasztó lelkiismeretfurdalást éreznek és mikor beérkeznek a városba, azonnal elmennek a rabbihoz és elmondják, mi történt.

— Súlyos bűn, — mondja a rabbi — de hát most már megtörtént, büntetésül adjatok tiz-tiz leit a szegények számára.

Grün letesz az asztalra tiz leit, Kohné is keresgélve kezd a retiküljében és letesz husz leit.

— Biebe Frau, — mondja a rabbi — csak tiz lei jár, miért adsz huszat?

— Aber rabbi, — mondja az asszony — hát vissza nem kell menni?

Jogesetek a kisipar köréből

Milyen feltételek mellett díjazandó a szellemi munkások tulorázása?

A prahovai törvényszék második szekciójának 1012/933. számú elvi döntése a vonatkozó paragrafusok érdekes magyarázatával

Igen érdekes elvi döntést hozott egy tulorákról szóló munkaperben a prahovai törvényszék. A perben, amelyet egy könyvelő indított az öt alkalmazó bank ellen, kimondotta a törvényszék, hogy a tulorák 50 százalékos arányban fizetendők az alkalmazott fizetésének alapul vétele mellett. Kimondotta ez az elvi döntés azt is, hogy azok a tulorák, amelyeket a munkaügyi törvény életbe lépté előtt végezt az alkalmazott, nem érvültek el, mert e törvénynek e tekintetben nincs visszaható ereje. Azok a tulorák, amelyek az új törvény hatálya alatt végeztettek el, csak abban az esetben érvülnek el, ha a károsult alkalmazott három év eltelte után viszi bíróság elé követelését.

A munkaidő tartamáról szóló törvény rendelkezései szerint ipari üzemben a heti munkaórák száma nem haladhat túl 48 órát. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a kereskedelmi üzemekre. Erre való tekintettel a felperes alkalmazottat az elsőfokú bíróság elutasította a keresetével. A törvényszék ezzel szemben megállapította, hogy a munkaügyi törvény 44-ik szakasza szerint, a mennyiben a szerződés e tekintetben nem intézkedik, kiegészítik azt a foglalkozás szokásai, illetve a helyi szabályok. A minisztérium így megállapítja, hogy a bankok alkalmazottjainak, tehát a könyvelőknek is, mennyi a munkaidőjük. Ezt a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény rendelkezései alapján jogosult az illető miniszter megtenni. Tekintettel arra, hogy minden vállalatnak nyitási és záróórja meg van határozva, így, bár a munkaidő tartamáról szóló törvény csak ipari alkalmazottakra vonatkozik, nem ipari alkalmazottnál is megállapítható e törvény vonatkozó szakasza alapján, hogy az alkalmazott zárórán túl is dolgozott.

Nem vitatható, hogy a fenti ügyben a szerződés feltételeit a helyi szokások kiegészítették és hogy a könyvelő ezek szerint tulorázott, amiért joga van megfelelő díjazáshoz. A díjazás aránya a könyvelő által élvezett rendes fizetésnek 50 százaléka, mint az elévült tulorák fizetési mérlege.

Az arra való hivatkozás, hogy a könyvelő a perben szereplő tulorák egy részét még a munkaügyi törvény életbelépése előtt végezte, nem ad alapot arra, hogy elévülésre lehessen hivatkozni. A törvény ugyanis a jelenlegi jogviszonyokra alkalmazható, míg az elmúlt időre az általános szabályok irányadók, amelyek elévülést nem ismernek. Arra az időre, amelyet az új törvény hatálya alatt végezt a jogesetben szereplő könyvelő, megállapítja a törvényszék a tulorák fejében követelt díjak jogosságát. És megállapítja a régebbi követelésekre is, amelyek három éven belüliek.

A törvényszék a fentiek alapján és értelmeben felperes könyvelő keresetének ilyen értelemben helyt adott és őt a tulorák mennyiségének bizonyítása céljából esküre bocsátotta.

Hogyan követelhető vissza a helytelenül kiszámított és tévesen beszédett bélyegilleték

A cluji tábla harmadik szekciójának Fisc. 269-935. sz. elvi döntvénye.

Az alábbi jogesetben szereplő adóalany kontesztációt adott be a cluji pénzügyigazgatóság-hoz azon a címen, hogy az egy cseresznyéből kifolyólag több illetéket szedett be, mint ahogy azt a törvény előírja. A kontesztációt a pénzügyigazgatóság az illetékes törvényszékhez terjesztette fel, amely azonban visszautasította azt. Erre a kérelmező felülvizsgálattal élt a cluji táblához, amely a törvényszék ítéletét helybenhagyta.

Mangold Béla Kolos levele a nyár férfidivatjáról

Az idei nyár spontszerű férfidivatot hozott: ingujjban az uccán. A férfi öltözködés nagymestere: Mangold Béla Kolos összeállította az új férfi öltözködés kiskönyvét, melyet itt közlünk:

Aki az uccán ingujjban akar járni, annak külön e célra szabott, a test formáihhoz simuló inget kell viselni. Az ing nem lehet csak rávarrott galléros. Uccai viseletre szánt színes inghez keményített fehér gallért egyáltalában nem szabad viselni.

Ingujjban, öv nélkül ne járjunk! A nyakkendő lehet csokor, vagy hosszurakított foulardselyem. Az alsó csúcsa a hosszú nyakkendőnek ne érjen egészen a nadrágövig. Az öv alá szorított hosszú nyakkendő nem jó képet mutat. A nadrágon legyen hátsó szorító. Kétoldalt lehet egy-egy rövidebb csatt, bár ez elég széles nadrágövnél felesleges.

A kabát nélkül viselt hosszúujjas ing sohasem lehet fehér vagy nagyon világosszínű. Mintája a nadrág mintájához hasonló, jól testhezálló és felső redő nélküli legyen. Viselhető a nadrágba szorítva és övvel lecsatolva, vagy úgy, hogy nadrág feletti része egy kissé ráfeküdjön az övre, de azt el ne fedje teljesen. Az ing mintája lehet sötétebb árnyalatú, egyszínű, sűrűsávós, vagy aprókockás, de mindenesetre olyan, hogy fehér egyáltalán ne, vagy csak igen kevés legyen rajta. Az ing anyaga lehet puplin, selyem, zefir, vagy áttört egyszínű len. Az utóbbi ezidén jött divatba. A kötött műselyem ing nem alkalmas kabátnélküli viseletre. Célszerű a városi viseletre szánt színes inget a nadrág színéhez illő övvel viselni. A nyakkendő lehet az ing színével összhangzó színű csokor, vagy hosszuformájú, de lehet attól eltérő színű is. A csokornyakkendő divatja előtör. Ingdivatszín a kék, világosszürke és eperszín.

A világosbarna színű ing csak a mindjobban divatba jövő halványbarna flanelruhához és a járványszerűen dühöngő tropikál öltöny-viselethez illik. Igen hatásos új szín-együttes a világos szürke zakó és szürke ing piros, kék, vagy zöld aprópettyes sárga foulardselyem csokor vagy hosszú nyakkendő, bárgy harisnyával. Új, hogy a harisnya színe mindig a nyakkendő és a zsebkendő színével legyen azonos. A fekete, vagy barna díszítésű fehér szarvasbőr- és vászoncipő városi viseletre is divatba jött. A divat jóvoltából járhatunk tehát kabát nélkül az uccán, de kalap nélkül is, — ha az a kezünkben van.

Aradul-Nou iparostársadalmának ünnepe

Ötven esztendő az aradulnoui Corporațiunea Industriașilor (Ipartestület). Disz-közgyűlés, tábori mise, táncmulatság a jubileumi ünnepségek programjában.

Bensőséges iparos-ünnepségek színhelye volt Aradul-nou, amelynek iparostársadalma méltó keretek között ülte meg az ottani Corporațiunea Industriașilor (Ipartestület) fennállásának ötvenéves évfordulóját.

Az ünnepségek már reggel fél kilenc órakor kezdődtek, amikor népes küldöttség zeneszó mellett indult el a zászló-anyáért. Miután a küldöttség visszatért a Caminul Industriașilorba, (Iparos Otthonba), Gilbert János, az ipartestület agilis elnöke üdvözlő szavakkal fogadta Pacuraru Brutus iparkamarai főtitkárt és az aradi ipartestület képviselőitében megjelent Krón Lénárdot. Pacuraru főtitkár tartalmas beszédben foglalkozott az iparosság mai helyzetével. Utána az egyes szakmák képviselői üdvözölték néhány szóval a jubiláló intézményt.

A beszédek elhangzása után az ünneplők serege a tündérvárosba vonult, ahol lélekemelő tábori istentisztelet keretében felszentelték a zászló-anyá által adományozott új szallagot. Miután az istentisztelet végetért, Gilbert János elnök vázolta és méltatta az intézmény ötvenesztendő

történetét és felsorolta azokat az eredményeket, amelyeket a testületnek az elmúlt évtizedek alatt sikerült elérnie.

Braun Antal, a Caminul Industriașilor (Iparos Otthon) elnöke ennek az intézménynek hasznos célkitűzéseit ismertette. Hemmen Ferenc dr. testületi ügyész pedig nagyhatású beszédében összefoglalásra és egymás iránti megbecsülésre buzdította az iparosokat. Neff Ferenc dr. arra szólította fel az iparosokat, hogy minél nagyobb számban lépjenek az otthon tagjai sorába. A gyűlés keretében leplezték le az iparosok otthonának alapító és rendes tagjairól készült csoportképet.

Gilbert János elnök meghatott hangon mondott köszönetet úgy az aradi kereskedelmi és iparkamara, mint a különböző szakmák képviselőinek azért, hogy megjelenésükkel bensőséges és családiasá tették az ünnepi közgyűlést. Délután fél kettőkor az ünneplők társaságában vetettek részt, este pedig táncmulatság fejezte be a jubileumi ünnepséget.

EXPLICATIE.

— Ai căștigat doar enorm în ultimul timp. De ce nu-mi plătești atunci datoria?

— Ca să nu se poată spune că odată cu bogăția, mi-am schimbat felul de viață.

NA HAT!

Egy ismert bankembernek hangos botránya volt a feleségével, mivelhogy ónagysága megcsalta. Erről volt szó a kávéházi asztalnál, mikor megszólalt valaki:

— Nem szeretem a smokk embereket, akik már ilyesmit is rossz néven vesznek a feleségüktől.

Sok deviza kell a külföldi

delegációknak . . .

Az „Argus” írja:

Nincs exportunk. A külkereskedelmi mérleg kifizetési oldala deficittel zárul s ezért sok veszély fenyeget bennünket. Ennek dacára is épp úgy folynak a külföldi utazások, mint a legjobb időkben. Nézzük meg, mi történik ugyanakkor idegenben. A görög közoktatásügyi miniszter azal kért engedelmet Párisban, hogy nem mehet el a görög pavillon megnyitására, mert az államnak nincs erre pénze. Nálunk komoly ok nélkül is sor kerül utazásokra. Ugyaszovalán havonként delegációkat küldünk kereskedelmi egyezmények megkötésére. Nem lehetne ezt a pénzt megtakarítani?

hatóság a kérelmet elutasítja, vagy annak beiktatásától számított két hónapon belül választ nem ad, kérelmezőnek joga van, hogy jogorvoslatért bírói hatósághoz forduljon. Ebben az esetben rendes bírói illetékesség szerint határozza meg a törvény az ügyben eljáró bíróságot, amely 50.000 leien aluli bélyegilletéknél a járásbíróóság, míg ezen felül a törvényszék.

A fenti jogesetben szereplő kérelmező nem az 52-ik szakasz szerint járt el és ezért kapott minden fokon elutasító végzést.

Közi: KELE SANDOR Dr.

**Felhendült az építkezési kedv,
de mégsem lendülhet fel az
építőipar, mert**

drága a cement és drága a téglá

Mit mond a kartell egyik vezetője?...

Az építkezések legfőbb anyaga a mi viszonyaink között a cement, a téglá, meg az építkező. Ha tehát az építkezési kedvet növelni óhajtjuk, s ezzel mintegy ötvennégy kapcsolatos ipari szakma számára óhajtjuk a kedvező konjunktúrát megteremteni — egyfelől az emittett anyagok árának lehető csökkentésére kellene törekednünk, másfelől pedig adózási kedvezményekkel bátoríthatnók a nem ok nélkül félénk vállalkozást.

Sajnos, a legkisebb jelet sem találjuk annak, hogy a kormányzat ezeket az alapvető elveket magáévá tenné, sőt éppen olyan jelenségek észlelhetők országsszerte, amelyek a legnagyobb mértékben alkalmasak arra, hogy aggodalmat keltsen, az építkezési szándékozókát megfontolásra bírják.

A CEMENT-KARTELL KEZDI AZ IBAMOT.

A kartellek erőszakos túllapásai szinte felkeltették a méreteket óltották a cementforgalomban. Olyan árakat diktálnak évek óta, amelyek még a legedzettebb idegeket is kemény próbára tették.

A kartell vigan füttyül a világpiaci árakra, — hiszen védi, sőt, „istápolja” őt a kormány külkereskedelmi rendszere, mely a hasonlíthatatlannal olcsóbb külföldi cement behozatalát teljesen lehetetlenné teszi. Pedig csakis ezen az úton — vagyis a behozattal — lehetne mérsékelni a kartell farkasétvágyát.

Valamelyes „kartellenkívüli” kísérletezések történtek az egyik új alapítású árdeali cementgyárban. Ehhez a megmozduláshoz a szakkörök komoly reményeket fűztek, mivel az üzem igen kedvező termelési feltételek birtokosa. Az alapítás még sokkal fiatalabb, sem, minthogy árátlagosító hatást gyakorolhatna az építkezési anyagok főttébb szövevényes piacára. Annyi azonban tény, hogy már maga az alapítás és üzembehelyezés pusztá ténye bizonyos fokú ármérséklésre vezetett.

E pillanatban nem tudjuk pontosan megállapítani: független-e még a nagykarásu új üzem, de tartunk tőle, hogy a nemes szándék a kartellörvényben előbb-utóbb szánalmasan elmerül.

A kartellárak tehát — belátható időn belül — unalkodni fognak.

AZ ÉPÍTKEZÉS

Ezen a fronton nincsenek nagyobb bajok. Az árulkalmazás kálengései mársékeltek és elvisekethetők. A külkereskedelmi rendszer kiviteli akadályai e téren gondoskodnak róla, hogy „a pálmák az égig ne nőjenek.” Ez is betegségi tünet ugyan, de legalább a belföldi szükséglet némi hasznát látja. Viszonylag sok az áru és viszonylag gyenge igényül a kereslet.

A piac természetes törvényei tehát csak érvényesülnek.

DE MOST KÖZBESZOL A TÉGLA.

A téglát eddig sem adták olcsón, sőt határozottan drága volt ahhoz a munkához és anyaghoz képest, amely bennfoglaltatik. Azonban még is csak haladt az ügy valahogyan. Lehetett aludni és lehetett elfogadható kötések csinálni. Sok utánjárásal és még több eréllyel 800 leig nyomták le — készpénzzel rendelkező és „prompt” fizető vásárlók a kifogástalan minőségű építkezési téglá árát.

Ezen az alapon feltámadt az építkezési kedv. Amint a téglagyárak megnessztek, hogy élen-

kebb kereslet mutatkozik, országsszerte kartellekbe tömörültek és több helyen közös eladási irodát létesítettek.

TERMELESI KARTELL, VAGY ARKARTELL?

A kartellrendszer „nagyomuljai”, vezetői, védelmezői, szívesen hivatkoznak arra, hogy a kartellizálásra szükség van, mert az elsősorban a termelést szabályozza, — vagyis a túlprodukción ellen nyújt védelmet.

Hát ez igaz lehet például a cukorgyártásban, a gyapot — és kávétermelésben, vagy a hasonló gazdasági ágakban, de semmi szin alatt nem elfogadható érvelés a téglagyártás terén.

Téglát senkinek gyárt bizonytalan sorsu raktári készletre. Ennek nem lenne semmi értelme. A termelés itt öntevékenyen szabályozza magát. Ha van kereslet, nagyobb a produkció, ha pedig nincs építkezés, szinte önmagától redukálódik, a szükségletekhez mérten, az üzem.

A téglakartell tehát nem termelészabályozási célból létesült. Arkartell az, amelynek egyedüli törekvése a termelők „monopol”-helyzetének minél hatékonyabb biztosítása.

Ma Oradeán, mely téglagyártási szempontból a legkedvezőbb feltételek birtokában van, egyezkertettszázötven lei a téglá ezre. Holott pár hónappal ezelőtt még 800—900 leiert lehetett kapni.

MIT MOND A KARTELL „VEZÉRKARI FŐNÖKE”?

— Tisztelt oradeai ember. Hajdan egész más szakmában dolgozott. Most — új elhelyezkedés-

ben — a téglagyártás és értékesítés legfőbb gondja. Kérdezem a drágulás okairól. Azonnal válaszol:

— Kérem: nem a téglások drágították, hanem a fuvarosok. A beszállítás árai emelkedtek, amelyek ellen védekezni a Központi Iroda nem tudott.

— Miért nem végzik az urak maguk a befuvározást?

— Nem lehet, mert kibíratatlan költségekkel jár, — akár a teherautóval, akár a szekérral való fuvarozás.

— Újabb drágulás lehetséges?

— Nem „lehetséges”, hanem egészen biztos! — feleli nem kevés fölénnyel.

— Mire alapítja ezt a „próféciát”?

— Bizonyára tudja, hogy a téglagyári munkások körében nagyon komoly bérmozgalmak vannak. Nálunk még tűrhető a helyzet, de például Clujon egész komoly összetűzésekre van kilátás.

— A kartellt helyesnek találja?

— Helyesnek, sőt szükségesnek.

— Mi az oka a fuvar drágulásának?

— Ezt ne bölcse, hanem az „érdekeltségtől” kérdezze...

A ROSSZ LOVAK RAGYOGÓ KONJUNKTURÁJA.

Uram! — mondja az oradeai állatkereskedem egyik legtapasztaltabb vezetőgyénisége. — Nem tudja mi van itt! Minden rossz lovat összevásárol egy konzorórium, amely ezeket a „szegény párakat” vágóállatként szállítja a külföldre. Hová? Magam sem tudom...

— És a piacon érezhető az áremelkedés?

— Nemcsak érezhető, hanem egyenesen rendkívüli. Félsemű, vak, kistrapált lovak, — amelyekért eddig 1500—2000 leit adták, ma 3000—3500 leiert könnyűszerrel kapnak vevőt.

— A téglagyárosok kartellje a fuvar megdrágulását teszi felelőssé a téglagyárak drágulása miatt. Van ennek valami alapja?

— Ah, kérem! Először is a téglafuvarozók nem adják el „virsi”-nek igáslovaikat. Másodszor most olcsó a takarmány, nem is szólva a legelőkről. Praktika ez kérem, semmi más.

Maradjunk hát ennél... „Praktika és semmi más”.

O. B.

Elvi jelentőségű döntvények:

Nem kötelező az adatok naponkénti bevezetése a forgalmi adókönyvbe

A Semmitőszék III. szekciója 688/1935. szám alatt hozott döntésével a következőket állapítja meg:

Mivel a bélyegtörvény 52. cikke (tekintve, hogy ez a törvény újabbkéltű, mint a közigazgatási bíróságról szóló törvény), különleges eljárás ir elő az adók visszatérítésére vonatkozólag, a *proporcionális adó közigazgatási bíróságnál indított per után nem követelhető vissza.*

A bucarestii tábla V. szekciója 240/1934. szám alatt a forgalmi adótörvény alkalmazásával kapcsolatban a következő elvi döntést hozta:

As 1932. december 31-én életbeléptetett forgalmi adótörvény 4. cikke kötelezi az ipárvállalatokat, hogy a speciális regiszterbe teljesen és pontosan vezessék be a nyersanyagvásárlási számlákat. *Nem képes azonban kihágást, ha az adatokat naponként nem vezeték be, mert a törvényhozó intenciója az, hogy a behozott és kivitt termékek időrendi sorrendben bevezetessenek a speciális regiszterbe, nem szükséges azonban ennek az ügylet lebonyolítása napján megtörténnie.*

Ugyancsak a bucarestii tábla V. szekciója 212/1934. szám alatt a következő döntést hozta az adótörvény alkalmazására:

Az adótörvény 39. cikke szerint, kereskedelmi vállalat minimális jövedelmének megállapításánál annak az üzlethelyiségnek bére veendő alapul, amelyben a kereskedelem folytatják. A bér megállapításánál azonban tekintetbe kell venni az

1932. április 7-4. *tekintetű törvényben előírt 30 százalékos redukción is.*

A bucarestii tábla IV. szekciója az adótörvény alkalmazására a következő elvi döntést hozta:

Az adóköteles kereskedelmi jövedelemnek becslés, illetőleg más adózával való összehasonlítás útján történő megállapítása alkalmával *objektív körülményeket kell szem előtt tartani és a bizottság személyi ismeretsége nem vehető alapul, mert az könnyen önkényeskedésre adhat alkalmat. Az összehasonlítást indokolni kell.*

Ugyanez a döntés még a következőket állapítja meg:

Az üzemi költségeknek az adózó jövedelméből való levonása alkalmával a hatóságoknak ki kell mutatniok, hogy *milyenek ezek a költségek és levonhatók-e az adótörvény 31. cikke előírásának megfelelően.*

VARATLAN FORDULAT.

— Hallottad? A Karcsit tegnap délután súlyos sérülésekkel bevitték a kórházba.

— Lehetetlen! Hiszen a déli körzón egy feltűnően csinos nővel láttam.

— Helyes. Együtt láttam őket kora délután egyik szálló portásfülkéje előtt a feltűnően csinos hölgy férje társaságában.

Az 50 éves jubileumát ült
Novomerszky Imre oradeai cukrászmestert
kötöttetésre terjesztte
a Kereskedelmi és Iparminiszter.

Oradea, sőt az ország egyik legismertebb
cukrásza Novomerszky Imre. Nem hangulatos
reklámok, nem protekció, hanem a tudása, szak-
képzettsége és készítményei tették már évtizedek
előtt nevezetessé. Novomerszky Imre most 50-
napos 50 éves jubileumát. Ez alkalommal szere-
tetten és bensőséges ünnepléssel emlékszik meg
rőla Oradea kereskedő és iparostársadalma. A ju-
biláns még a régi jó békeévekben Gerbaudnál ta-
nult és mint a híres Vikus-cég vezetője, a há-
boru előtt került Oradeára. Novomerszky csak-
hamar nagy népszerűségnek örvendett, cukrász-
dáját szívesen keresték fel. Nem volt jelentős ban-
kett, amelyet ne ő készített volna elő. Erdemei
elismerésül kitüntetés is kapott és többször volt
az ipartestület és az iparkamara vezetőségének
tagja. Jubileuma alkalmából az oradeai kereske-
delmi és iparkamara újból kitüntetésre terjesz-
tette fel a miniszterhez.

DEOSEBIRE.

— Care este deosebire între o femeie cin-
stită, una necinstită şi una prea cinstită?

— Prima iubeste din dragoste, a doua, pen-
tru bani, iar a treia, plăteşte ea să poată fi iu-
bită.

A tüntetések és a francia idegen-forgalom.

A párisi „Figaro” közli az alábbiakat:

A párisi kereskedők és szállodások hozzága-
zították árait a külföldi árakhoz. Franciaország
barátai propagandát fejtettek ki mellettük és is-
merőseik előtt élénken ecsetelték a franciaországi
tartózkodás kellemetlenségeit. És ekkor egyszerre
közlik az egész világgal, hogy Páris polgárhábo-
rura készül a közbiztonság egyik pillanatáról a
másikra felborulhat. A veszedelmes időszak ép-
pen júliusra esett, tehát azokra a hónapokra, a
mikor számos tengerentúli látogató szokott Eu-
ropába érkezni. Nem vagyunk hajlandók „össze-
esküvésre” gondolni, de ha szándékosan tették
volna, akkor sem okozhattak volna nagyobb kárt
Páris lakosságának.

A LOVAG.

Az ifjú arszlán hosszas külföldi tartózkodás
után haza jött és pár heti itthon tartózkodás
után így panaszkodott egyik barátjának:

— Nem város ez, kérlek.

— Hát mi a baj?

— Megismerkedtem, kérlek egyik előkelő ho-
telben egy nővel, akinek saját autója van és te-
le van ékszerekkel. Már kétszer nála vacsoráztam
és három naptól levettem irtam neki, hogy egy
gigoló vagyok és még mindig nem tudtam tőle
egy vasat se kapni.

Közel-e a salontai ipartestület már

meggyújtott városi illetéke után adót fizetni?

A salontai Ipartestület elnöksége terjedel-
mes beadványban fordult a városnak, melyben
kéri, hogy a városi adóhivatal által kimutatott
mennyiség 31 ezer lejt kitevő illeték-tartozását tö-
mögék, mert azzal nem tartozik. A kimutatott
illetékek ugyanis az évek óta felgyülemlett ille-
ték-tartozások kamataiból áll.

Az ipartestület átiratban hivatkozik arra,
hogy az összes illeték-tartozását kifizette és így
újabb követelésekkel a város nem állhat elő. —
A beadvány felett a városi tanács legközelebbi
ülését dönt.

BIN GUTES MITTEL.

— Schrecklich, das Gadaechtnis meiner Frau
wird immer schwächer und schwächer. Alles
vergisst sie!

— So? Das war bei meiner Frau genau so,
aber ich habe dagegen ein sehr gutes Mittel ge-
funden.

— Was ist das?

— Wenn ich will, dass meine Frau etwas
nicht vergisst, klebe ich einen Zettel in den Spie-
gel.

Egy régi cluji hentesüzem tragédiája

Milliókat követel Réthy Károly az államtól, mégsem tudja fenntartani üzemet

Nincs már üzlete Cluj legtekintélyesebb husiparosának

Egy régi, tekintélyes, egész Ardealban jól
ismert cluji iparos üzemének ajtaja végleg bezá-
rult. Az üzemben megszűnt a munka, az üzletet
már nem látogatják a vevők: a cluji Réthy Ká-
roly híres hentesüzlete ma már csak emlék.

Ez az üzlet a kora reggeli óráktól a késő
esti órákig évtizedeken át szolgálta ki a közön-
séget. Réthy Károly hentesárui nemcsak Clujon,
de a távolabbi ardeali városokban is közismertek
voltak. Réthy Károly üzlete most csukva áll és
hogy kinyitják-e még valaha, azt maga a tulaj-
donos sem tudja.

A híres üzem tulajdonosa hosszú évtizede-
ken át a cluji husiparosok szindikátusának elnö-
ke volt és minden közérdekű mozgalomból ki-
vette részét.

Az ő elnöksége alatt épült fel a vágóhíd
mellett a cluji husiparosok szövetségének
székháza,

amely még ma is a cluji husiparosok egyik büsz-
kesége. Réthy Károly nevéhez fűződik a cluji
bőriparosok szövetségének megalapítása is. Ez
a szervezetet ugyan feloszlott és veszteségekkel
küzdött, az azonban tény, hogy Réthy Károly
mindvégig önzetlenül és becsületesen dolgozott
és arra törekedett, hogy nemcsak Cluj, de az
ország husiparosságának helyzetén javítson, ke-
reseti viszonyait kedvezőbbé tegye. Ennek az
érdemes és önzetlen munkának tudható be, hogy
Ardeal és a Bánát iparossága most osztatlan
részvétel fordul a sok megpróbáltatást átélt
Réthy Károly felé.

A dekonjunktura kezdetén Réthy Károly
idegösszeroppanást szenvedett és hosszú ideig
betegeskedett. Egy időben nagy üzleteket bonyo-
lított le. Háza van a cluji Motilor uton, bérháza
a Regina Maria utcában és ennek ellenére kény-
telen volt üzletének redőnyeit leengedni. Az
üzem leállt, a hatalmas tőkét képviselő gépek
tétlenségre vannak kényszerítve, harminc ember
pedig kenyerét veszítve keres elhelyezkedést a
kilátástalan jövőben.

Mi volt ennek az oka? — kérdezzük Réthy
Károlyt, a kisigényű szorgalmas és takarékos
hogy elmondja kálváriáját.

Kérdésünk nem lepi meg, szinte várta már,
hogy elmondja kálváriáját.

— Előzőm, Lévy János 51 évvel ezelőtt
alapította meg üzemet. Huszonöt évvel ezelőtt
én vettem át és folytattam tovább az üzletet.
Nagy erőfeszítésekkel egészen a legutóbbi na-

pokig. Hentesárunkat a közönség nagyon szí-
rette és teljesen meg volt vele elégedve. Nekem
sem volt okom panaszkodni, amíg nem jött közbe
az ugynevezett kontingentálási rendszer. 1922-
ben az akkori kormány betiltotta az állatkivitel
és csak azok kaptak kiviteli engedélyt, akik a
város lakosságát olcsó marha és sertés hussal
látták el. Én is kötöttem a városi tanáccsal ilyen
természeti szerződést, majdnem fél évig láttam
el olcsó hussal a város lakosságát, de amikor
ennek árát, 7 millió hatszázezer lejt kértem, a
fizetést megtagadták. Ez volt a forgatókém, a
mit nem tudtam pótolni. Pert indítottam a tör-
vényszéken a város ellen, egyelőre kétféle 400
ezer lejt erejéig, mert nem volt anyagi erőm. Erről
a perre is többszázezer lejt fizettem ki. A pert
meg is nyertem. A város fel is vette a költség-
vetésbe, a minisztérium azonban nem hagyta jó-
vá. Újabb per, újabb költségek. Az ítélőtábla el-
utasította a keresetemet. Azt hangzott, hogy
a bíróság nem helyezkedhetik szembe a miniszte-
riummal. Ez ellen a határozat ellen a semmitő-
székhez felebbezttem, ahol december 4-én lesz a
tárgyalás.

BÉRHAZ — BÉR NÉLKÜL

— Van egy nagy bérházam — folytatta az
elbeszélést Réthy Károly. — Az impérium vál-
tozás után a Maniu-pártnak és a Patriának ad-
tam bérbe. Hosszu éveken át egy bani házbért
sem kaptam. Mikor már 480 ezer lejre emelke-
dett a házár, felét megkaptam, felét ma is pe-
relem. Szállítottam húst kórházaknak taníté-
zeteknek. Óriási összegekkel tartoznak.

Jelenleg több, mint 10 millió lej követelése-
m áll fenn az állammal szemben és én mégis
kénytelen voltam lecsukni üzletemet.

Nagyban hozzájárult ehhez a fiskus is. An-
nak ellenére, hogy az állammal szemben olyan
nagy a követelése, az adóhivatal kibíratatlan
terheket rótt rám, úgy hogy kénytelen voltam
beszüntetni üzletemet. Megvárom, amíg pereim-
nek vége szakad, hogy aztán mit csináljak, magam
sem tudom...

Réthy Károly a megindultságtól remegő
hangon könnyezve fejezte be előadását. Elbucu-
zunk Réthy Károlytól, Cluj egyik még ma is leg-
tekintélyesebb iparosától, aki hiába dolgozott
egész életén át. Pedig, ha valaki igen, ő méltán
megérdemelte volna háromévtizedes munkája
után a jólétet és nyugalmat.

A salontai iparhatóságnál garmadában hevernek a kiváltképpen iparengedélyek

Ciuc-megyében tömegesen adják vis szá iparengedélyeiket az iparosok

Egy salontai és egy Miercurea-Ciucból érkező
hírt közlünk az alábbiakban. A két jelentés csak
annyiban függ össze, hogy hasonló tünetet tükröz
vissza. Rávilágít arra a küzdelemre, amelyet az
iparostársadalom léteért, megélhetéséért foly-
tat.

Az egyik:

Az elmúlt hetekben számos salontai iparos
kért iparengedélyt. Az iparengedélyek annak
rendje és módja szerint megérkeznek a városi
iparügyszákhöz, azonban nagyon sok új iparos
nem jelentkezik azoknak átvételéért, mert az
iparengedély — tudvalevőleg — pénzbe kerül. A
salontai elsőfokú iparhatóság éppen ezért leg-
utóbb felhívást tett közzé, amelyben felszólította
a szóban forgó iparosokat, hogy három napon be-

járul jelentkezzenek iparengedélyük átvétele végett.
A felhívás közölte azt is, hogy azoknak iparenge-
délyét, akik a fenti határon belül nem jelent-
keznek, szüneteltetik és ezért az iparosokat úgy
tekintik, mint akik iparengedély nélkül kontár-
munkát végeznek.

A másik:

Ciuc-megyében az iparosok tömegesen adják
vissza iparengedélyeiket, mert a legutóbbi kiveté-
sek alkalmával a pénzügyhatóságok jelentős mér-
tékben felemelték azokat. A miercurea-ciucului
ipartestület most mozgalmat indított annak érde-
kében, hogy a fellebbezési tárgyalásoknál méltá-
nyosabb elbárást találjanak az iparosokkal
szemben és így módon egyék lehetővé iparuk foly-
tatását.

„Három szempontból vizsgálja a kisebbségi állampolgárokat“ : : :

A „Nationalul Nou“ (a fiatal liberálisok „H“ csoportjának lapja) írja:

A jövő Romániának a román elem uralkodása az alapja. A most alakult Keresztény Nemzeti Párt a nemzeti jelleget akarja győzelemre vinni az állam életében olyképp, hogy a magánvállalkozásokban az aránylagosságot alkalmazza. Az igazságszolgáltatást, hadsereget, közigazgatást egészen a román elem számára kell biztosítani.

Igen érdekes ennek az új pártnak a kisebbségi programja, mely három szempontból vizsgálja a kisebbségi állampolgárokat:

1. Azok, akik első perctől kezdve teljesen azonosították magukat a román nemzeti törekvésekkel. 2. Azok, akik rokonsági köteleknek fogva állandó irredenta agitációt folytatnak. 3. Azok, akik visszaélésekkel nyertek állampolgárságot annak megjegyzésével, hogy jogaik megállapításánál a békeszerződésekre nem hivatkozhatnak. „Románia a románoké!“ — ez az új program alapvető gondolata. A Goga—Cuza-pártok fúziója első volt, mely teljes harmónia jegyében született. Első nagy lépés a nemzeti front megalkotása felé, melynek célja, hogy románoké legyen Románia. Fontos politikai eseménytképez az állam fejlődésének szempontjából s a nemzeti eszme előhaladását szolgálja.

CADOU.

— Ce cadou dai nevestii de ziua ei onomastică?

— Anul trecut i-am făcut cadou o rochie, iar anul acesta, o să-i-o plătesc . . .

Mi lesz azokkal a követelésekkel, amelyeket nem jegyeznek le a második kölcsönre?

Az „Universul“ írja:

Többen keresnek fel azzal a kérdéssel bennünket, mi lesz az állammal szemben fenálló azon követelések sorsa, melyeket nem jegyeznek le a most kibocsátott második belső kölcsön „B“ részletére? Ezt főleg adóbonokkal rendelkező tisztviselők és nyugdíjasok kérdik tőlünk. Illetékes helyről a következő felvilágosítást nyertük: Amint ez az aláírási felhívásból is kitűnik, nincs kötelező jellege a kölcsönjegyzésnek azokkal szemben, akik abban fel vannak sorolva s így elvi szempontból nem vesztetheti el senki sem az állammal szemben fennálló követelését amiatt, mert nem vett részt a jegyzésben. A hitelezők tehát két út között választhatnak. Az egyik a belső kölcsőnpapír, amely mindig figyelembe lesz véve az állami követelésekben, a másik pedig egy bizonytalan s rendezetlen helyzet, mely addig fog tartani, míg az állam pénzügyi és fizetési lehetőségei meg nem javulnak.

KOMPLIKÁLT ÉLVEZET.

Két ur a dugaszdag nagykereskedőről beszélget.

— Az egy erőszakos fráter — mondja az egyik. — Képzeld, tartozom neki 50.000 leiel, erre már lefoglaltatta a butoraimat, a feleségem ékszereit, az üzletem berendezését és három pert is indított ellenem, hogy a pénzéhez jussom.

— Na és te?

— Mit én? Mondhatom neked, hogy ennek az embernek direkt élvezet nem fizetni.

„Jaj, az ország vagyona! . . .“

A „Viitorul“ írja:

A nemzetiparasztpártiak egyetlen alkalmat sem mulasztanak el, hogy az ország pénzügyi helyzete miatt fel ne sirjanak. Minden beszédükben halljuk: „Jaj, az ország vagyona!“ Őt éven keresztül kormányoztak s most azért a pénzért busulnak, amit saját hasznukra feláldoztak. Kik vannak kétségbeesve? Azok, kik a gazdasági és pénzügyi pusztulást előidézték, megkínózták a nadirokkantakat, özvegyeket és árvákat s Lupeni-ben és Griyita-n erőszakosan törték le a munkásokat. Megölték az ipart és kereskedelmet, csempészéseket követeltettek, tönkretették a nemzeti ipart. A feketeeszes gangasterei, Kreuger és a többi gyanus szerződés aláírói nem hangoztathatnak ilyen panaszokat.

NEDREPTATE.

Elevul: Nu există dreptate pe lume. Profesorii sunt plătiți, iar noi facem toată munca.

Tiltakozó közgyűléseket rendeznek az ország vendéglősei és kávészalai a kártyatilalmi rendelkezés ellen

Távíratilag kérte a vendégiparosok timisoarai közgyűlése a miniszterelnöktől a törvény végrehajtási utasításának megváltoztatását.

Ujjászervezik a vendégipari érdekképviselőket

Az Ardeali és Bánáti Vendégipari Munkaadók Szövetsége igazgatósági ülést tartott Timisoarán. Képviselve voltak Oradea, Cluj, Arad, Fagaras, Lugoj, Caransebes, Resita és Timisoara vendéglőiparosai, azonkívül megjelent több bánáti vidéki vendéglős. Az ülést Fährndrich Zoltán oradeai kávé, a szövetség elnöke nyitotta meg és vázolta a kártyatilalom következtében előállt helyzetet, amelyet a vendéglősökre és kávészalákra nézve igen súlyosnak talál. Costinescu közegészségügyi miniszter ebben a kérdésben hajthatatlan, amint azt a vendéglősök küldöttségei, megjómaga tapasztalták. A monopolizagatóság, de meg a pénzügyminisztérium is ezzel szemben nem jó szemmel nézik a kártyatilalmat, mert a kártyafogyasztás már az első hónapban hatvan százalékkal csökkent. Rosenberg Ignác, a turdai vendéglősök elnöke felvetette a kérdést, vajjon mi történne, ha a vendéglősök a tilalom ellenére is bevezetnék a kártyajátékot, sőt azt is kérdezte, nem kellene-e sztrájkkal a tiltakozást kifejezésre juttatni. Fährndrich elnök utalt arra, hogy több oradeai neves fogással, sőt az ügyvédi kamara dékánjával is folytatott eszmecsere s az a nézet alakult ki, hogy bizonyára akad bíróság, amely a vendéglőst, vagy kávést, aki a kártyajátékot bevezetné, felmentené. Csak hogy az illetőnek meggyűljön a baja a rendőrséggel, a vendégeket is ismételt bíróság elé idéznék s a vendégek csak azért, hogy egy felmentő ítéletet provokáljanak, erre nem igen lesznek hajlandók. Különben is mi történne akkor, ha az ügy nem végződne felmentéssel?

— Kemény Béla (Timisoara) megemlítette, hogy tudomása szerint Cernautiban szabad a kártya a kávéházakban, ezt azonban Fährndrich is, meg Scheer József timisoarai vendéglős-elnök is megcáfolták. Scheer József különben indítványoz-

ta, hogy a vendéglősök a miniszterekhez, valamint az összes képviselőkhez és szenátorokhoz memorandummal forduljanak, amelyben kéri, hogy az őszi parlamenti ülésszak idején változtassák meg a megszorító rendelkezéseket.

Többek hozzászólása után az igazgatósági tanács úgy találta, hogy nem a parlament elé kell vinni a dolgot, miután nem a törvényt sérelemzik, hanem csak a végrehajtási utasítást. Ezért a gyűlésből táviratot menesztettek a miniszterelnökhöz, az egészségügyi és pénzügyminiszterhez, amelyben kéri az illető végrehajtási utasítás megváltoztatását. Azt is elhatározták, hogy a szövetséghez tartozó minden vendéglős- és kávésszervezet egy meghatározandó napon tiltakozó közgyűlést tart s abból tiltakozó táviratot küld a minisztériumoknak. Ha a dolog nem sikerül, egy hét múlva megismétlik, azonfelül minden szervezet megkeresi a helyi képviselőket és helyi hatóságokat s az összes képviselőket és szenátorokat is tájékoztatják a helyzetről. Az igazgatósági tanács foglalkozott ezután a szövetség ujjászervezésének kérdésével. A timisoarai vendéglőipartársulat vállalta az ujjászervezést azzal az indítvánnyal, hogy a szövetség székhelyét Clujról Timisoara-ra helyezze át. Ezt kérték különben irás-ban Brasovról és Sibiurol is. Hosszabb vita ke-rekedett, amelynek során olyan hangok is hallat-azottak, hogy Bucurestibe kellene áthelyezni a központot. Az igazgatótanács úgy határozott, hogy a timisoarai vendéglős- és kávéipartársulatot megbizsa, dolgozzon ki egy reorganizációs terve-zetet, készítsen költségvetést s terjessze elő az összel tartandó közgyűlésnek. Még ennek megtar-tása előtt pedig küldje meg tanulmányozás végett a vendéglős-szervezeteknek. A közgyűlésen hatá-roznak a székhely kérdéséről is.

Ujabb tanácskozások Aradváros és a husiparosok között a felemelt vágóhídi illeték ügyében

Magas az illeték, de túlzottan nagyok a város által megállapított átlagsúlyok is.

A többi ardeali városokban alacsonyabb a vágóhídi illeték

Az aradi husiparosokat már régen foglalkoztatja a legutóbb felemelt vágóhídi illeték kérdése. Aradvárosa, mint ismeretes, a vágóhídi illetéket kilógrammonként harminc banira emelte fel. A husiparosok a város határozata ellen felebe-zést jelentettek be, egyben pedig

beadvánnyal fordultak a város vezetőségéhez és a helyzetet részletesen ismertette, az il-letéknek 20 banira való leszállítását kérték.

A város a vágóhídi illeték felemelését annak a törvényes intézkedésnek alapján hajtotta vég-re, amely megengedi, hogy a városok ezt az il-letéket maximálisan kilógrammonként 50 baniig felemeljék, ugyanakkor azonban úgy rendelkezik, hogy az illeték egynegyed részét a város az állam pénztárába köteles befizetni. A város vezetősége — mint említettük, — az illetéket kilógrammon-ként 30 baniban állapította meg, egyben elhatá-rozta, hogy az eljárás megkönnyítése végett nem fognak minden egyes levágásra kerülő állatot le-mérni, hanem átlagsúlyokat állapítanak meg és az illeték behajtásánál ezeket veszik alapul.

A husiparosok beadványukban erre is kitér-

tek és az

illeték leszállítása mellett azt is kérték, hogy alacsonyabb átlagsúlyokat állapítsanak meg.

Rávilágítottak a beadványban arra, hogy a város túlnagy átlagsúlyokat vett alapul. Így például a város ökörre 305 kilógrammos átlagsúlyt álla-pított meg, míg a husiparosok 250 kilógrammos átlagsúly leszőgezését kéri. Eltérések mutatko-znak a többi tételeknél is. A teheneknél a husipa-rosok 250 kilógramm helyett 200-at, a borjúknál 62 helyett 40-et, a sertéseknél 150 helyett 110 kilógrammos átlagsúlyt kívánnak megállapítani.

A város átmeneti bizottsága legutóbbi ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel és

felhatalmazta Ursu Ioan dr. átmeneti bizott-sági elnököt, hogy lépjen érintkezésbe a hus-iparosokkal és igyekezzen velük mindkét fél szempontjából méltányos megállapodást kötni.

Egyben elhatározták azt is, hogy táviratot intéz-nek több ardeali város vezetőségéhez és az iránt érdeklődnek, hogy ott miképpen oldották meg a vá-góhídi illeték kérdését.

Princz Ármín hatvanadik születésnapja.

Az elmúlt napokban ünnepelte hatvanéves születésnapját Princz Ármín, a satumarei Princz Testvérek R. T. vasöntőde, zománcédeny- és gépgyár társalapítója és vezérigazgatója. A jubilánst az alkalomból tisztelői kétszázterítékes banketten köszöntötték fel.

UN SFAT PRACTIC.

Scritorul: Nu am primit niciodata nimic din partea redactiei!

Prisetorul: Incercați cu mărci de retur!

Stigoran behajtják a kamarai pótdót.

A pénzügyminiszter legutóbb kibocsátott körlevelében felhívta a pénzügyigazgatóság figyelmét arra a körülményre, hogy a kamarai pótdó nem folyik be a kívánt mértékben. Ezért megfelelő utasításokat adott a pénzügyigazgatóságoknak és a kereskedelmi minisztérium átirata alapján szigorúan előírja, hogy az állami adó lefizetésével egyidejűleg a behajtó közegek a kereskedelmi és iparkamarai járulékokat is a legerősebben szorgalmazzák.

DAS ALTER.

— Wies kommt es, dass du dem Beamten angst, du seiest 27 Jahre alt? Als wir uns vor einem Jahr verlobten, hast du mir dein Alter mit 22 Jahren angegeben!

— Ach Liebbling, wie die Zeit vergeht, wenn man glücklich ist!

Felföldi helyegények a fuvarleveleket.

A CFR központi iktatározatja közli, hogy az új fuvarlevél-nyomatványok negyed részét — amely az átvétel igazolására vonatkozik — 3 leles okmány- és 2 leles repülőbéllyel kell ellátni.

Aradvárosa mégis vállalja kéményseprői illetékek behajtását

Az aradi átmeneti bizottságot most ismét foglalkoztatta Bogdán Gyula volt városi kéményseprő mester beadványa. Bogdán tudvalevőleg arra kéri a várost, hogy egy régi törvény értelmében közigazgatási úton hajtsa be a közonségtől a neki járó hátralékos kéményseprői díjakat. A város eleinte hozzáfogott a pénzbeszedéshez, utóbb azonban elutasította Bogdán Gyulát, arra való hivatkozással, hogy kérésének nincs jogalapja. Most, Bogdán Gyula újabb beadványában arra az álláspontra helyezkedett, hogy a városnak kötelessége neki segítségnyújtani, mert ő városi terület kéményseprője volt és nem magánkoncesszió tulajdonosa. Egyébként a behajtott összegből hajlandó részesedést nyújtani. Ilyen körülmények között az átmeneti bizottság ma kedvező döntést hozott és elhatározta, hogy mégis vállalkozik a Bogdán-nak járó kéményseprői hátralékok behajtására.

A visszaélések megakadályozása végett kicserélik a vámszemélyzetet

A pénzügyminisztériumban nagyszabású átszervezésre készülnek az ország vámszolgálatánál, különös tekintettel egyes vámhivataloknál nemrég kipattant visszaélésekre. A minisztérium most rendkívül szigorú rendeletet adott ki a vámszolgálat átszervezéséről. A rendelet a következő intézkedéseket tartalmazza:

Valamennyi vám-főnök, aki ugyanannál a vámnál három évet meghaladó időt, minden taxatőr, aki 5 évnél többet és minden kezelő, aki 7 évnél hosszabb időt töltött, azonnal áthelyezendő. Az áthelyezésről esetenként intézkedik a minisztérium, illetve a vámvezérigazgatóság. Ugyancsak elhelyezik mindazokat a vámfőnököket, taxatőröket, akik az utóbbi időben büntetésben részesültek.

A minisztérium rendelkezése nagy feltűnést keltett ország-szerte.

Antonescu pénzügyminiszter:**A lei stabilitása biztosítva van**

A költségvetési bevételek emelkednek, csak a vámjövedelmek csökkennek

A fővárosi sajtó élénken foglalkozik azokkal a hírekkel, amelyek az utóbbi időben külföldön a lei leértékelésével kapcsolatosan terjedtek el. Mint ismeretes, elsőnek az Evening Standard című angol lap hozta forgalomba a hírt, a kormány azonban hivatalosan és a leghatározottabban cáfolja a külföldi lapjelentéseket. Antonescu pénzügyminiszter érdekes nyilatkozatban mutatott rá, hogy a hírek nem fedik a valóságot és nyilatkozatában a következőket mondja:

— A lei devalorizálásának problémája nemcsak, hogy nem időszerű, de minden ezzel kapcsolatos híresztelés légbőlkapott. A lei devalorizálása súlyos következményekkel járna és mint ismeretes, a kormány álláspontja az, hogy a stabilitás mellett ki kell tartania. Ezt az elhatározást a kormány nem változtatta és nem is változtatja meg. Csodálatos, hogy az ország határain kívül akadtak emberek, akik ha fentartással is, de hitelt adtak a híreknek. A lei stabilitása biztosítva van és semmi sem ingathatja meg azt.

— A tények, amelyek költségvetési bevételeink alakulásával adódnak, maguk mondanak el-lent minden, a lei leértékelésével kapcsolatos híreszteléseknek. Julius havi rendes költségvetési bevételeink 400 millió leivel haladták meg az elmúlt év júliusában volt bevételeket és ez az egyetlen tény mindennél ékebben beszél. Egyetlen bevételi tételünk, amely nem teljesen kielégítő a vámbevételek tétele. A különböző külkereskedelmi zavarok miatt a vámbevételek tétele nem alakult úgy, ahogyan azt szeretnénk, azonban minden remény meg van arra, hogy a zavarok elsimulásával e téren is lényeges javulás várható. Különben meg kell emlékezni az induló gabonaexport-kampányról, amely szintén kedvező előjelek jegyében bontakozik ki.

— Mindezeket azért kívántam hangsúlyozni, hogy rámutassak: milyen lehetetlen és semmivel sem indokolt beállítás a lei leértékeléséről szóló hír.

Orvosoják a sok bajjai küzdő - c uji fodrásziparosok sérelmeit

A pénzügyminiszter elrendelte a borbélyokra kivetett adók felülvizsgálását
A határozat nagy megnyugvást keltett az inséges iparosok körében

A most lezárt adókimutatásokkal az adóalanyoknak egyik regeje sem volt meglegedve. Érthető is ez, hiszen a fiskus a gazdasági válság és csökkent keresleti lehetőségek mellett majdnem minden adófizető adóját lényegesen felemelte. Nagyjában az összes panaszok indokoltak, de talán a legjogosabb a borbély és fodrásziparosok sérelme, akiket az úgynevezett „patenta-fixa” alapján adóztattak meg és csaknem mind kivétel nélkül magasabb kereseti osztályba sorozták, annak ellenére, hogy azóta, mióta a „patenta-fixa” osztályait képező évi keresetet megállapították jövedelmük évről-évre csökkent.

Clujon százötvenhat borbély és fodrásziparos van. Ezek már évekket ezelőtt is alig tudták megkeresni mindennapi kenyerüket, mióta pedig az önborotválkozás még nagyobb tért hódított, egy pár kivételtől eltekintve, valamennyien nyomorognak. A kereset csökkenését elősegítette ezenkívül az is, hogy temérdek a kontár, akik, mivel adót nem fizetnek, lenyomják az árakat, továbbá az is, hogy Clujon majdnem minden nagyobb üzem és hivatal borbélyműhelyt rendezett be, ahol adót szintén nem fizetnek, pár leiert nyírnak és borotváltnak. Ilyen körülmények között érthető, ha az adókimutatásokat ekeseredés követte. Clujon a borbélymesterségből már nem lehet megélni. Ennek bizonyossága az, hogy az önálló műhelyt rendel-

kező borbélyok 50 százalékát pár év előtt elárvereztek és ezeknek adója behajthatatlan. A fiskus nyilvánvalóan úgy okoskodott, hogy ennek az adónak sem szabad elveszni és ezért a behajthatatlan adót, a még fizetőképes iparosok nyakába szőta.

Miután a túlzott adókimutatást a borbélyiparosok nem tudták elviselni, panaszt adtak be a pénzügyminiszterhez, amelyben elsrva keservüket, a kivetés felülvizsgálását kérték.

A pénzügyminiszter megértéssel fogadta a borbélyok panaszt és elrendelte a kivetés felülvizsgálását.

A felülvizsgálattal egy pénzügyi ellenőrt bízott meg, aki értekezletre hívta az ipartestület helyiségebe az összes borbély és fodrász iparosokat, közölte a pénzügyminiszter leiratát és bejelentette, hogy ezt a munkát a leglelkismeretesebben fogja végrehajtani és ezért sorra fel fogja keresni műhelyeikben azokat, akik a túlzott adókimutatás ellen panaszokadtak.

Cluj város borbély és fodrász iparosai örömmel vették tudomásul a pénzügyminiszter megértő elbírását.

remélik, hogy panaszuknak eredménye lesz, annak ellenére, hogy már több borbélyiparos felebbezését vissza is utasították.

A behozatali engedélyek kiadásának új rende

A külkereskedelmet szabályozó legfelsőbb bizottság ülést tartott a kereskedelemügyi minisztériumban Costinescu dr. helyettes kereskedelmi és ipari miniszter elnöklésével. A bizottság elhatározta, hogy elsősorban a nyersanyag és félkészáru behozatalára adnak ki új behozatali engedélyeket. A gyapotfonal, gyapjufonal és seiyemfonal behozatala körül külön-külön fogják az egyes üzemek munkaképességét tekintetbe venni. A gyarmatarak behozatalánál a kereskedelemügyi minisztériumban annak idején összeült bizottságnak az érdeklő cérekre vonatkozó döntése lesz márvaló. A behozatali kérvény elutasító határozata ellen fellebbezéssel lehet majd élni a kontingentálási bizottsághoz. Előnyben részesülnek azok a kereskedők, akiknek áruja már beérkezett a vámhivatalokhoz. Ezek július 31-ig kötelesek benyújtani az erre irányuló kérelmeket. A harmadik negyedre vonatkozó kérvényeket egyébként csupán augusztus 5-ig fogadják el. Az engedélyek kiadása augusztus 10-én kezdődik meg.

UJ HELYZET, UJ RUHA...

A híres textiltel hirtelen meg kellett operálni. A felesége az operáció után felment az ismert ruhaszalonba és így szólt:

— Az utazás elmarad, az utazási ruhát lemondom, csináljon csak egy olyan kis operációs ruhát, amiben a folyosón a látogatókat fogadhatom.

Az aradi villanygökök is megjelennek a piacon.

A Hirschmann Károly cég tulajdonát képező aradi új villanygögyár gyártmányai már a napokban megjelennek a piacon. Mint értesülünk, a gyár termelése az cszközött megrendelések következtében már 3-4 hónapra előre le van kötve.

HAZUG APÓSJELOLT.

— Uram, nagyon szeretem Picikét. Nem tudok élni nélküle. Ugy-e hozzám adja feleségül?

— Rézszenről nem gondítek akadályokat a házasság elé.

— Nagyon köszönöm és szabadna kérdeznem, mennyi a hozomány?

— Sajnos, hozományt nem tudok adni.

— Hát akkor miért mondta, hogy nem gondítk akadályokat a házasság elé?

Sérelmeik sürgős orvoslását várják a kémenyseprők

Egy idős, érdemes, szorgalmas, munkában megöregedett careii kémenyseprőmester: Szigethy Sándor, hosszú, minden részletre kiterjedő levélben panaszolja el a kémenyseprők sorsát. A levél, amely mintegy szöszölője egy egész foglalkozási ág fájdalmainak, felsorolja a kémenyseprőipart legutóbb ért sérelmeket és egyben sürgős megoldást sürget ezeknek a sérelmeknek orvoslása végett.

— Azokat az előnyöket, amelyeket a kémenyseprőknek az 1884-ik törvénycikk 17-ik szakasza biztosított — írja Szigethy Sándor — hatályon kívül helyezték. Városokra és falvakra ruháztak kémenyseprői kerületeket, mi pedig kerületek nélkül maradtunk. A kormányhoz legutóbb emlékiratot nyújtottunk be és ebben régi jogaink visszaadását kértük, egyben pedig arra kértük a kormányt, hogy ezeket a jogokat az új és előreláthatólag a közeljövőben megszavazandó egyesített ipartörvénybe foglalja és azokat számunkra ilyen módon biztosítsa. Mi bízunk abban, hogy a kormány sérelmeinket orvosolja, kérésünket meghallgatja és az új ipartörvényben visszaadja azokat a jogainkat, amelyeket legutóbb különböző intézkedésekkel elvesztett. Ha ez nem történne meg, akkor a kenyértelenség veszedelme fenyegetne egy olyan iparágat, amely tisztességes, szorgalmas és becsületes munkájával már hosszú évtizedekkel azelőtt jogokat és előnyöket vívott ki a maga számára.

BOT ÉS HAZASSÁG.

A bot fiatalembernek parádé, öreg embernek támasz, míg a házasság fiatalembernek támasz, öreg embernek parádé.

— NE MENJEN KIRÁNDULÁSRA VASARNAP, július 28-án, mert akkor tartják meg az aradi újságírók népiünnepélyüket a várallásban. A kirándulás minden előnyét megtalálhatja a kies ligetben, ahol a zöld fű, a jó levegő egész napi üdülést kínál. Ezenkívül a szórakozások tömege vár a látogatókra, akik csekély tíz leírt reggeltől másnap reggelig mulathatnak. A rendezőség megállapodott a város vezetésével és ennek következtében a strandfürdői bejáratnál is állítanak fel egy pénztárt, hogy ott is megválthassák jegyeiket azok, akik fürödni is akarnak és a népiünnepélyt is meg akarják tekinteni. A strandfürdő látogatói kepen vagy pizsamában beléphetnek a népiünnepély területére, ha jegyüket megváltották az innenső parton és belépő jelvényt feltűzik keppjukra, vagy pizsamájukra. A belépőjegy egész napra szól és egyszeri fizetés délelőtt, délután és esti belépésre jogosít.

FINOM KIS VENDEGLŐ

— Pincér, ennek a leveznek olyan íze van, mint valami olcsó, ócska bornak.
— Azonnal küldöm, kérem, az italost.

ANGLIABAN szövetség alakult azoknak az alkalmazottaknak megsegítésére, akik mivel már harminc esztendősek elmúltak, ha egyszer munkanélküliekké válnak, nem tudnak többé álmát találni. Legelső sorban az irodai szemályzatra áll ez. Alapját pedig az az előítélet teszi, hogy tapasztalat és kezdeményező készség nem a szellemi és testi alkalmasság eredménye, hanem az ifjúság tulajdonsága, amely kizárólag és egyedül van nehezebb feladatokra hivatva. A szövetséget Harminc feletti Clubnak (Over Thirty Club) nevezik. A Time and Tide című előkelő angol folyóirat a következő megjegyzéssel kíséri a szövetség megalakulását: „Ha az Over Thirty Club” meg tud küzdeni azzal az előítélettel, hogy az esztendőök önmagukban már érdemteljesek: legőszintább köszönetünket érdemli ki.”

Megdrágult a szeg és a drót

Megszüntetik a nagykereskedőknek nyújtott tíz százalékos rabbatot a vasgyárak.

Vagónhiány miatt a vasipari vállalatok nem tudják leszállítani a rendeléseket.

A belföldi vasiparnak ezen a héten több olyan eseménye volt amely széleskörű érdeklődésre tarthat számot. Mindenekelőtt megemlítendő, hogy a külföldi fémárak és félgártmányok árának emelkedésére való tekintettel, a belföldi ipar is felemelte az árakat. Ezuttal a szegek és drótárak drágultak meg és pedig a szegnél különként 50 banival, a drótnál pedig 25 banival emelték a nagybani árakat. Az áremelést természetesen a behozatal és a devizabeszerezés körüli nehézségekkel is indokolják a gyárak és rámutatnak arra, hogy míg más iparágban a behozatali nehézségek miatt már egy évvel ezelőtt megindult a drágulási folyamat, a vasipar csak most kezdi a fogyasztókra hárítani a termeléssel kapcsolatos költségcsapórlatot.

Ezzel párhuzamosan a kartellizált vasöntődék megbízásából a „Socomet” körlevélben értesítette a viszonteladókat, hogy a gyárak visszavonták eddigi rabbatfeltételeiket a főzőkályhák és takaréktűzhelyek eladásánál és új rabbatokat állapítottak meg a Goden-típusú cikkekénél, amely rabbat 10 százaléktól 25 százaléig terjed, aszerint, hogy az egyszerre átvett mennyiség 10 és 80 darab között váltakozik. Ugyanekkor a „Calan” típusú vas-kályhákban ismét életbeléptették a 10 százalékos rabbatot, de a Schramm-gyár cikkeinél a nagy-

kereskedők nem kapják többé a 10 százalékos.

Az építkezési kampány csúcspontján az a kellemetlen meglepetés érte úgy a gyárakat, mint a viszonteladókat és építkezési vállalatokat, hogy a megrendelt betonvasat és egyéb építkezési cikket nem képesek idejében leszállítani, illetve megkapni és emiatt a munkálatok folytatása és befejezése késést szenvedett. A késés oka az, hogy a vasat nem bocsát elegendő számú teherkocsit a megrendelt vasárak elszállítására. Ez a nyári vagónhiány teljesen érthető, mert a gabonaszállítások még nem kezdődtek meg, a faárak kivitele most nem jelentékeny és így semmiféle komoly ok nincs arra, hogy a CFR-nek szüksége legyen minden mozgósítható kocsiira. A megmagyarázhatatlan kocsihány miatt a legtöbb raktárból kifogytak bizonyos árak és ezeknek utánpótlása teljesen bizonytalan.

Ez a helyzet kivételesen kedvez a bucurestii Fratii Goldenberg-műveknek, amelyek hosszas kísérletezések után most jött ki első sikerült betonvascikkeivel. Az új betonvasgyár, amely évente 1000 vagont tud termelni, nincs benne a kartellben és így ebben a cikkben valamelyes versenyre lehet számítani, habár a piac ma betonvasban minden tételt könnyűszerrel felvesz.

Egymilliárd lei értékű áru hever a vámhivatalokban

A kereskedelemügyi miniszteriumban meg van a jóakarati, de az árukat mégsem lehet kiváltani, mert a vámhivatalok még nem készültek el a szükséges kimutatással.

A kormány komoly formában kezd foglalkozni annak a rengeteg külföldi árunak a sorsával, amely a behozatali és deviza korlátozások következtében hetek és hónapok óta a vámhivataloknál fekszik, mialatt belföldön egyes gyárak kénytelenek korlátozni, vagy beszüntetni a termelésüket a hiányzó áruk miatt, a kereskedők pedig az árakat emelik, hogy kifogyott raktár készleteiket pótolni tudhassák. A vámvezérgazgató hivatalos becslése szerint a vámhivatalokban fekvő áruk értéke legalább egy milliárd leire rug. Eppen ezért a kereskedelemügyi miniszter átirat a jegybankhoz, hogy sürgősen adja meg az ezen áruk kiváltásához szükséges devizaátutalási engedélyeket, mert a vámhivatalokat szabadba kell tenni az összetörődött árukészletektől és a kincstár is szeretné megkapni a neki

járó 250 millióra tehető vámdíjat és illetéket. A vámhivatalokban fekvő áruk felszabadításával a kereskedelemügyi miniszter még azt is reméli elérni, hogy megállítsa az importált áruknál mutatkozó drágulási folyamatot.

Mindezek ellenére ez a rendkívül fontos ügy, így még maig sem juthatott elintézéshez, mert a vámhivatalok nem küldték be a raktáraikban kezelt külföldi áruk kimutatását, amelyet a vámvezérgazgatóság bekért tőlük. Az áruk kiadásának van ezenkívül egy másik akadálya is. Az áruk kiszolgáltatása maga után vonja azok ellenértékének az átutalását. Tekintettel arra, hogy a jegybank ezidőszent nem rendelkezik megfelelő mennyiségű devizával, hogy a vámhivataloknál lévő áruk ellenértékét átutalhassa, a kormány azt tervezi, hogy kivételes módon minisztertanácsai határozattal mentse az árukat a kötelező devizaátutalási engedély alól. Ez azt jelenti, hogy az importőrök márnek majd később devizát kérni az áru kifizetésére. Ezen kedvezmény ellenében az importőrök csak úgy kaphatják ki majd az árukat, ha azonnal befizetik a később igénylendő deviza után járó 44 százalékos árfolyam-többletet, a kontingentálási és vámdíjjakkal egyidejűleg. Azok a cégek, amelyek ezeket a díjakat és a fekbérek nem képesek megfizetni, elestek ettől a kedvezménytől és a címükre érkezett árukat a kincstár el fogja árvereztetni.

PROBLÉMA.

— Juci, maga tizenötödikén elmehet, nincs már magára szükségem, vettem egy porzivit, az pótolni fogja magát.

— Ugy, a porzivit pótolni fog engem? Na, kíváncsi vagyok, hogy a nagyságos ur hol fogja a porzivit megcsókolni?

SOMMERPLANE.

— Ihre Frau spricht davon, dass sie neuer im Sommer in die Dolomiten fahren will. Haben Sie etwas dagegen?

— O nein! Soll sie nur davon sprechen.

Hajmosó

hajszárító

készülékek
és más

fodrászati cikkek

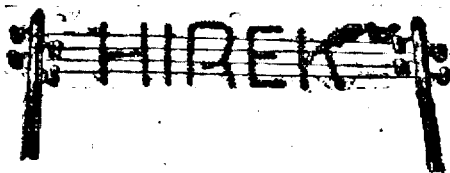
olcsón, szakszerűen

Köszeghy Sándor Fia

Arad,

Bul. Reg. Ferdinand 63-65.

volt Dengli-ház.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Hírfiókát ára egész évre Intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félévire 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félévire 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Híves hirdetéseknek árcedény.

Redakcia és adminisztráció — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Central Industriell-Iparos Otthon.

Elhunyt timisoarai ácsmeister

Albert Mihály, timisoarai harmadik kerületi ácsmeister Doja-ucca 26. szám alatti lakásán életének nyolcvanadik évében meghalt. Albert Mihály mint városatyja éveken át képviselte a lakosság érdekeit. Sokat fáradozott kertjele kiépítéséért és felvirágztatásáért, azonban az utóbbi időben teljesen visszavonultan élt. Timisoara iparostársadalma általános részvét mellett kísérté utolsó útjára.

— Megállapították a vasut árúbiztosításának díját. Bucurestiből jelentik: Az államvasuti vezérigazgatóságon tanulmányozták azt a kérdést, mennyi legyen a vasut szolgáltatása állítandó társaságprociakon az utasok viteldija. A tanácskozáson többoldairól az a vélemény hangzott el, hogy vegyék fel a versenyt a magánautobuszokkal és szállítsák le a viteldijakat. Az értékesítési eredménye az volt, hogy 1.80 leiben állapították meg kilométerenként a személyszállítás díját, amely olcsóbb, mint a vasuti utastársítás.

— Halálozás. A romániai építőmesterek szövetsége fájdalommal jelenti, hogy Paspas Venet építőmester, a szövetség tagja Brasovban meghalt. Az elhunyt érdemes iparos családjára írt általános részvét nyilvánul meg.

— Nem változtat a kormány a malmok osztályozásán. Bucurestiből jelentik: A buzaértékesítő hivatal hivatalosan közli, hogy a malmok osztályozásán semmi körülmények között sem fog változtatni.

Az anyagihiány miatt keletkezett üzemmazavarokat jelenteni kell az iparügyi felügyelőségnek. Az aradi iparfelügyelőség hivatalosan közli az alábbiakat az összes hatáskörébe tartozó vállalatoknak: Amennyiben valamelyik vállalatnál nyersanyaghiány, vagy más egyéb ok miatt üzemmazavar következne be és ha az illető üzemmunkáját, akár átmeneti nehézségek zavarják, akár be kellene szüntetni a munkát, sürgősen jelentse ezt az aradi iparfelügyelőségnek, Carolkörút 46, Telefon 482. Értesülésünk szerint a rendelkezés kibocsátására azért került sor, mert egyes vállalatoknál komoly nehézségek mutatkoztak a nyersanyag ellátás körül. A külföldi áruk behozatalának fennakadása, az ennek következtében mutakozó nyersanyaghiány bizony sok kellemetlenséget okoz gazdasági életünkben és ugylátszik annyira komoly a helyzet, hogy az iparfelügyelőség beavatkozására került már sor. Már hetek óta az a helyzet, hogy bizonyos külföldről hozott árucikkek teljesen el-tűntek a piacról, így többek között villany-szerelési anyagokban. Bergmann-csővekben állandó élenk kereslet mellett is csak korlátolt mennyiségről szóló kínálat van, mert a készletek kifogyóban vannak, utánpótlás pillanatnyilag nincs és az ujjonnan behozott áruknál komoly áremelkedés várható.

HASONLAT

A legújabb bemondás: Olyan büszke, mintha ő megleitene a Golf-áramot.

Szerkesztői üzenetek

Ösv. I. N., Timisoara. A szóban lévő minisztertanácsi jegyzőkönyv végrehajtó erővel bír. A háromszázalékos forgalmiadó nem bizonyos iparágakra, hanem egyes, a kormány által megállapított közfogyasztási cikkekre vonatkozik. Az az elgondolás, hogy a kisiparosok általánosan fizessék a forgalmi adót, nagyon helyes és már többször is felmerült, de a pénzügyminiszter nem tette magáévá. Jelenleg egy ilyen mozgalom kevés sikerrel kecsegtetne, mert a folyó évi költségvetésbe a pénzügyminiszter a forgalmi adóból származó bevételek rovására egy milliárd lejjel többet vett fel, mint amennyi ebben a rovatban az elmúlt esztendőben szerepelt. Ilyen körülmények között tehát — legalább erre a költségvetési évre — nem lehet remélni, hogy módosítás történjék a forgalmi adó behajtásánál.

Aradi Iparosok Temetkezési Segélyző Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutorare in caz de deces a Industriilor din Arad face cunosut membrilor cari sunt in restaurant cu cotizatiile lor, sa achite restanta in interesul lor propiu, fiindcă in conformitatea §-ului 14 si 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adică dacá membrul decedează intre timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizatiunile sunt scadente dupá următorii membri decedati:

In grupa „A” csoportban 848. Ioan Balog János, 849. Iosif Radenich József.

In grupa „B” csoportban 864. Dimitrie Selegean Demeter.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyző Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare in caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunică cu asociatii, că cotizatiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

In Grupa I. Csoportban: sot. I. Andrei Mihájlovits A. 783.

In Grupa II. Csoportban: Albert Schneberger Albert 870.

Str. Remus 10 számú ház

lakással és asztalos műhellyel olcsón és előnyös feltételek mellett

eladó.

Bővebbet: Iparosok Hitelszövetkezeténél Arad.

Kaméliás hölgy — kamélia nélkül

Írta: BACSKAI MAGDA

Párisban nemrég árverezték el a Kaméliás hölgy levelezését. Az ágasi Kaméliás hölgyet, akit, akit Dumas jót — sőt egyesek szerint túljót — ismert a sátról darabját írta.

A levelek meséi épen keltek el, noha a dala lényegesen a divatból. Sőt meghalt a Kamélia is (ma már csak költők használgák hasonlatok-ra). A hölgy azonban, a háborúelőtti esztendő kaméliás hölgye, találta őket. Itt sétál köztünk, változott világban. Kicsit kopottan, kicsit ösen. Olcsó káruhában.

Ötletén — ugyancsak kisé Kopasson, kopottan — az az úriember, aki valaha a Rivierára röpitette, esincillát vásárolt neki. Sőt gyémántot is és sarkoházat — de ha barátnője mellett haladt a egy ismerős úridáma jött szembe, annak nem köszönt.

Igy kívánta ezt a háborúelőtti ítem.

A nem-élvözött hölgytől viszont azt kívánta, hogy jeges tekintetét vetve a bűnös pár-ra, feltűnő gyorsan vonzolja el közeliből fiacskáját, kék kőzenfogva vezetett.

De nemcsak a kisédek számára tartogatott fontos paragrafusokat a háborúelőtti morálkódex. Feltételekben érködött a fiatal lányok felé.

Megint lány példánál még akkor se köszönt-hette nyilvánosan papája barátnőjét, ha az ő böcs, de amonka levele folyóan homította fel el-

jegyzését a fess, fiatal csirkefogóval, aki hamarosan dutyiba is került.

Nem . . . Még ebben az esetben sem nyújt-hatott át a fiatal lány egy fejbőlintást, egy mosolyt. Emelt fölvel kellett végigisétálnia a papa életének „Mellékuccáján”, ha véletlenül odasodorta a sors.

Ugyanigy viselkedett a felnőtt fiú is. Pedig Isten tudja mi történt volna vele, ha huszáronkéntesi adósságait a papa barátnője könyörögve, tapintatosan, óvatosan be nem adja papájának.

Igy viselkedtek a gyerekek. Így kellett ten-niük. Mama azonban másként viselkedett. Mikor megtudta, hogy tönkrementek, elszórt mindenük a papát csak „a metressz” megtakarított pénze mentette meg, elment a barátnőhöz:

— „Igyunk brudert” — mondta neki — és mama és barátnő zokogva ölelték meg egymást.

De ekkor már más idők jártak. Háborúutáni idők.

Mai kaméliás hölgyet — csinos kis elvált asszonyt — autobuszon szállítja a zöldbe a nagy-lekű barát. „Fényűző” kétszobás garzonlakást tart neki a egy tagból álló „személyzetet”.

Elsején diszkrétan tesz az asztalra három darab szárazat, noha a válóperben csak havi száz-ötvenet ítélték meg tartásdíjra.

Válóperben . . . mert azt ugyebár mondanom sem kell, hogy turbékoló galambjaink volt házastársak (akár a legtöbb mai csókolódzó galambpár). De a házasságban nem vált be se egyik, se a másik. Elvált állapotban annál jobban beválnak.

Mióta külön élnek, elégedett, vidám, kedves a fiatalasszony. Talpig műselyemben jár, holott

valaha lefitymálta a legfranciább lamét. Varr, vasal, stoppol, holott valaha felháborodva utasította vissza a legenyhébb házimunkát. Kifőz, befőz. Vasárnapra olcsó programot főz ki. Téli-re olcsó meggyet főz be.

Ha Isten is úgy akarja, derék kis barátnőjét egy szép napon feleségül veszi a volt férje.

De nemcsak Kaméliás hölgyek vannak manapság, hanem — amin valaha elszőnyűködtek volna — vannak Kaméliás Párok is. Ilyen pár-roccka napozott mellettem a strandon nemrég. Egyformák voltak. Egyforma az alakjuk, hátra-símitott rövid hajuk, sötétkek trikójuk.

— Hová megyünk vasárnap Gabikám . . . — szolt az egyik triko. Hangjából ítélve a lány.

— Sehová Babikám — felelt a másik. — Az a vacak motocikl már megint elromlott.

— És nincs pénzed megcsináltatni . . . És nem szolsz nekem, pedig most kaptam fizetést. Krózus vagyok Gabikám, Krózus és azonnal megcsináltatom a motociklit.

— Csak nem képzeld, hogy elfogadok ilyenmít egy nőtl — feleli Gabi.

— Nő? — nevet Babi és felugrik. — Nézz végig rajtam és mondd meg, ilyennek álmodtók ti férfiak egy kábitó, csábitó, észbontó nőt?!

Tényleg: tökéletesen fiú, amint itt áll csepe-gő hajjal, bronzvörökre sülve, széles, hispor-toit vállakkal.

— És különben ki segített rajtam, mikor én voltam bajban? — folytatja. Ki fizette az íróg-p-részletet, a rádiórészletet, a bútorrészletet, mikor nem volt állásom? . . . Te Gabikám te.

— De visszafizetted!

— Hát fizess vissza te is. Fogadj el egy kis kölcsönt! És most igyunk rá . . . S a Kaméliás hölgy és a Kaméliás ur kézenfogva, nagy-lében fejest ugranak a vízbe.